

nepriklausoma lietuva

SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE

LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIE AU CANADA

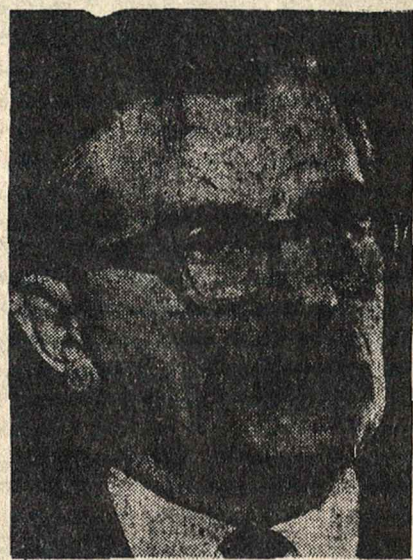
THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

NR. 43 (1170) XXVIII METAI *** 1969 m. OCTOBRE-OCTOBER-SPALIO mėn. 22 d. *** LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** Postage paid at Lachine, P.Q.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Montrealio miesto burmistras
Jean Drapeau

Lucien Saulnier - Montrealio miesto vykdo-
mojo komiteto pirmininkas

CYC PERI TERORISTUS

Company of Young Canadians buvo Kanados federalinės valdžios įsteigta pagal JAV-ių taikos korpuso pavyzdį. CYC turėjo padėti vargingųjų kvartaluose ir srityse Kanadoje ir kitur. Pasirodo, kad Montrealyje, ši federalinės valdžios pinigais išlaikoma organizacija, pasidarė aktyvių teroristų perykla. Montrealio miesto savivaldybės pirmininkas Lucien Saulnier viešai apkaltino šią organizaciją instigavus riaušes Montrealyje. Jis taip pat nurodė, kad keletas tos organizacijos narių esą aktyvūs teroristai, kovoją prieš Kanados valdžią ir demokratinę santvarką. Vienu metu policija buvo suėmusi net 27 CYC narius Montrealyje. Komentarų, atrodo, nereikia, nors Trudeau, žurnalistų paklaustas apie tai, atsakė gerokai išsisukinėdamas.

KONSERVATORIAI APTARĖ SVO TOLIMESNĖ VEIKLĄ

Kanados Progresyviųjų Konservatorių partija, susirinkusi Niagara Falls, aptarė savo tolimesnę veiklą ir partinę liniją. Pažymėtina, kad keblė vienos valstybės ir dviejų tautų formulė, kurią konservatoriai buvo nukalę norėdami įtikti Quebeco separatistinėms nuotakoms, buvo tyliai palaidota. Robert Stanfield paklaustas, kaip jis iš-

verstų dabartines formules "one country, two founding peoples" paskutiniąją dalį, atsakė: "deux peuples fondateurs". Jis išsakmiai pažymėjo, kad Kanada yra viena šalis, sukurta dviejų pionieriškųjų tautų, bet susidedanti iš daugelio įvairių etninių grupių, kurių taikus sugyvenimas yra šios šalies pagrindinis rūpestis ir tikslas. To turinti siekti, pagal Stanfieldą, kiekviena Kanados vyriausybė, nesistengdama pataikauti jokiai daliai ar provincijai. Šioje konferencijoje buvo labai mažai atstovų iš Quebeco provincijos.

Robert Winters

MIRĖ BUVĘS MINISTERIS WINTERS

Robert H. Winters, 59 metų, mirė šių metų spalio mėn. 10 d. Kalifornijoje. Jis ten buvo išvykęs tarnybos reikalais ir mirė širdies ataka. Nuo 1948 iki 1957 Winters buvo ministeris liberalų kabinetuose. Tam laikotarpyje jo žinioje buvo įvairios skirtingos ministerijos. 1968 metais jis buvo kandidatu lyderio vietai Kanados liberalų partijos suvažiavime. Nors Trudeau laimėjo tuos rinkimus, Winters surinko daugiausiai balsų iš visų kitų pralaimėjusių kandidatų tarpo. Winters antrojo pasaulinio karo metu buvo pulkininkas leitenantas Kanados kariuomenėje.

IZRAELIS APKALTINTAS ARCHEOLOGINĖM VAGYSTĖM

UNESCO posėdyje Paryžiuje arabų kraštai apkaltino Izraelį archeologinių iškasenų vagyste iš užimtųjų arabų sričių. 26

kraštai po ilgų ir karštų diskusijų vienbalsiai išpėjo Izraelį laikyti Hagos konvencijos tarptautinių nutarimų ir nustoti savo nuožiūra kasinėti ar perkelti įvairias archeologines vertybes, kurios esančios brangios visiems Vakarų kraštams ir jų civilizacijai bei kultūrai. Ypatingas dėmesys buvo atkreiptas į Jeruzalės senamiesčio atliekamų kasinėjimus. Susilaikė per balsavimą keturi kraštai - JAV - bės, Didžioji Britanija, Kanada ir Nigerija.

SOVIETŲ ERDVĖLAIVIAI ERDVĖJE

Sovietai buvo iššovę šiomis dienomis net tris erdvėlaivius (Sojuz 6, 7 ir 8), kurie kelias dienas skriejo aplink žemę. Kaip jau įprasta, sovietiniai šaltiniai neskelbia nieko apie tokių žygių užduotį. Tai daroma, be abejo, todėl, kad nepasiekimo atveju galima būtų nurodyti kitus, kad ir nebūtus, uždavinius. Šį kartą, atrodo, sovietų kosmonautai suvirino kelias metalines dalis erdvėje, kad būtų galima nustatyti ar lengvai bus įmanoma ateity sumontuoti erdvines stotis bei platformas. Tokiose stotyse, skriejančiose aplink žemę, galėtų ilgėsi laiką gyventi žmonės ir, reikalingai esant, pataisyti sugedusias erdvėlaivių dalis arba iššauti raketą į tolimesnius erdvių taškus. Spauda mini, kad visi sovietų kosmonautai erdvėlaiviuose dėvi specialius vilnonius rūbus.

METS LAIMĖJO PASAULIO ČEMPIONATĄ

Ekspertai žiauriai apsiriko, tvirtindami, kad šių metų baseballo rungtynes dėl pasaulio meisterio vardo laimėsianti Baltimores Orioles komanda. Finalines rungtynes betgi (keturi laimėjimai prieš vieną) laimėjo New Yorko Mets komanda, kuri per pastaruosius metus paprastai užimdavo tabelės apačią.

Niujorkiečiai džiugauja dėl METS pergalės.

DIDELĖS TAIKOS DEMONSTRACIJOS AMERIKOJE

Š.m. spalio mėn. 15 dieną įvairios grupės, sąjūdžiai ir pavieniai asmenys, kovojantys už taiką Vietname ir to karo užbaigimą, suruošė įvairiuose JAV-jų miestuose ir vietovėse demonstracijas, pavadintas Moratorium vardu. (Šis lotynų kilmės žodis reiškia delsimą, vilkinimą - kitaip tariant Nixono vyriausybę, šių asmenų nuomone, delsianti karo užbaigimą Vietnamu). Demonstracijos praėjo palyginti taikiai ir jose dalyvavo visa eilė žymių asmenų. Tai pirmas kartas, kai demonstruojantys už taiką patys neprimušė kitaip galvojančių. Tai paaiškina, kad ši kartą ne visa demonstracijų iniciatyva buvo tik kraštutinių kairiųjų rankose.

MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS

JAV LB - nės Techninės Organizacinės Komisijos

K V I E T I M A S

Šių metų lapkričio 26 - 30 dienomis, Padėkos Dienos savaitgalio metu, Čikagoje įvyksta pirmasis išeivijos lietuvių mokslininkų suvažiavimas - Mokslo ir Kūrybos Simpoziumas. Suvažiavime aktyviai dalyvauti kviečiami visi lietuvių mokslininkai, aukštojo mokslo praktikai, Lietuvos mokslo įstaigų buvusieji dėstytojai ir studentai. Suvažiavimui kviečiama ir visa lietuvių visuomenė.

Simpoziumo posėdžiai vyks Jaunimo centre, Čikaga, 5620 So. Claremont, Tel. 778-7227, ir Chicago Midway House, 5400 So. Cicero Ave., Tel. 581-0500, patalpose.

Simpoziumo nagrinėjamų klausimų tarpe bus palistos Lietuvoje svarbesnių mokslo šakų padėtis, lietuvių kultūrinės ir mokslinės spaudos, lietuvių kalbotyros ir literatūros, informacijos ir erdvių technologijos, pasaulinės literatūros, medžiagų ir energijos technologijos, Europos arche-

ologijos prieš indoeuropiečius, visuomeninių mokslų, matematikos - fizikos ir chemijos, filosofijos, psichologijos, mokslininko padėtis savo visuomenėje, mokslo prognozės 2000 metais ir kt. temos. Kaip šio simpoziumo pradininkai, taip ir paskaitų autoriai yra daugiausia lietuvių mokslininkų jaunosios kartos atstovai. Jų daugelis yra net tarptautinio mokslo mastu savo srities autoritetai.

Be mokslinių viešų posėdžių, suvažiavime metu bus bendri pietūs, pobūvis ir banketas.

Kadangi tarp kitų šio suvažiavimo tikslų keliama ir mintis sudaryti sąlygas tarpusavio nuomonių pasikeitimui įvairiose mokslo srityse ir iširti galimybes Pasaulio Lietuvių Mokslo Draugijai steigti, visi lietuvių, baigę aukštąjį mokslą bet kurioje šalyje, prašomi dar prieš suvažiavimą kuo ankščiau suteikti apie save šias žinias:

1. Pavardė.....
/Name/
2. Vardas/ai/.....
/First Name, Middle Initial/
3. Užimama vieta.....
/Position Title/
4. Darbovietė.....
/Employer/
5. Darbovietės adresas.....
/Employer's Address/
6. Namų adresas.....
/Home Address/.....
Zip Code
7. Gimimo data.....
/Date of Birth/
8. Išsilavinimas.....
/Education/
Universitetas, Kolegija, Institutas ir t.t./
9. Baigimo data.....
/Year of Graduation/.....
Laipsnis-Degree, Pagrindinė šaka-Major

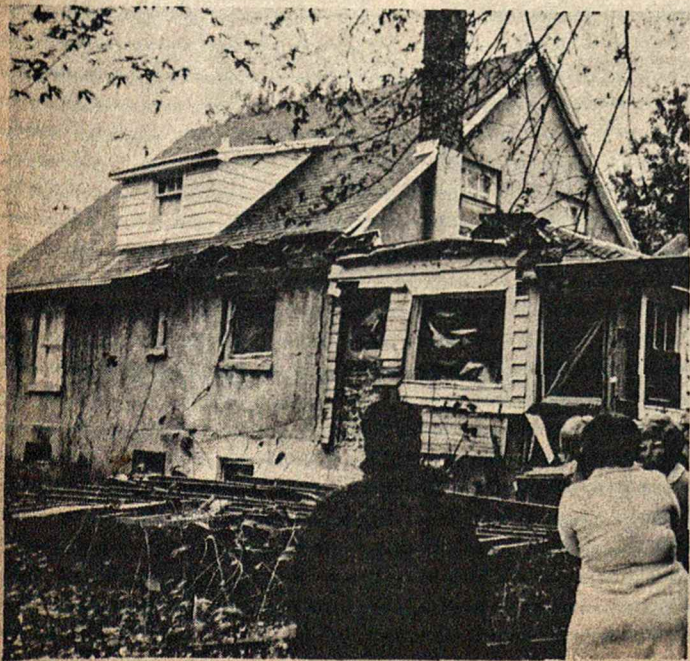
10. Ar ketinate atvykti į simpoziumą?
/Do you plan to attend the Symposium?/
.....
/taip/...../ne/
11. Ar ketinate dalyvauti bankete?
/Do you plan to attend banquet?/ taip ne

Pažymėti vieną iš dviejų adresų, kur norėtumėte, kad būtų siunčiama korespondencija. /Check one address above to show where you want your mail sent/

Prašoma šias žinias siųsti žemiau duodamu adresu, kad

būtų galima suteikti papildomų informacijų prieš ir po suvažiavimo:

Mr. K. Barzdukas
6959 So. Talman Ave.,
Chicago, Ill. 60629
Telephone: 312-778-1368

Montrealio miesto burmistro Jean Drapeau namas po sprogdusios bombos.

BŪKIME SAVANAUDŽIAI

Neįprastas tai pasiūlymas. Nereiškia jis betgi užsidarymo savo kiaušyje ir rūpinimosi tikrai savo kūnu bei kišene. Nereiškia tasai atsišaukimas ir paprasto sukaulėjimo. Nereiškia jis nei abejingumo artimui arba nesidomėjimo svetimo bėdomis. Jis reiškia tik vieną dalyką: kai rūpinamės visų ir visom nelaimėmis, kai aistringai demonstruojam už kitų teises bei laisvę, kai pergyvename visų kitų problemas ir ieškome joms sprendimų, kai esame ištikimi ir energingi tos, anos ar kitos kanadiečių ar amerikiečių partijos, kompanijos, federacijos, unijos, sąjūdžio veikėjai, nepamirškime, kad mūsų pačių lietuviškieji reikalai ir mūsų pačių kraštas yra šiandien vienoji beiviltiškiausių padėčių. Nepamirškime, kad mes patys, tai yra, lietuviškoji išeivija, stovime žymiai arčiau kapo duobės negu įsivaizduojame ar manome. Nei vienas ir niekas už mus ir mūsų reikalus nekovos. Aišku, kad kiekvienas mūsų negali likti abejingu, jei kur nors trypiama asmeniška žmogaus ar tautų laisvė, bet ir mes patys, ir Lietuva turi tas pačias teises į tą patį apsisprendimą ir tą pačią laisvę. Šiandien darosi labai nebemadinga kalbėti, taip vadinamuose, platesniuose sluoksniuose apie savo šalies ir savųjų žaidimą, tarsi neteisėybę po keliasdešimt metų taptų mažesne neteisėybe, tarsi užgijusi žaizda būtų panaikinusi ir ją atvėrusį botagą. Dažnai girdime savuosius apšvietėlius bei intelektualus diskutuojant Guevaros heroizmą ir Kinijos raudonosios revoliucijos neišvengiamumą, Kubos buvusių kapitalistų nuožumą ir Amerikos negrų persekiojimus bei išnaudojimus, bet pamiršę savo šalies vardą imama gėdintis ir, kartu su svetimais, nuduoti, kad šitų smulkmenų neišgirsta. O kiek tokių kaip Che Guevara gulėjo Lietuvoj turgaus aikštėse? Kas juos paminėjo? Kas nešiojo jų portretus? Kas ir kur kalbėjo apie lietuvių žemdirbio baudžiavą nuo mėlynųjų bajorų iki raudonųjų bajorų gadinę? Kur ir kokiame seminare buvo pasakyta, kad beveik pusė Estijos nebėra? Arba kad pats nelaisviausias negras Amerikoje yra dar daug kartų laisvesnis žmogus už kiekvieną Kremliaus engiamą latvių, lietuvių, rumunų, čekų, ukrainiečių, vokiečių, lenkų ir t.t. ir t.t.?

O, taip, skaitėme vieną kitą straipsnį LITUANUS žurnale, vieną kitą laišką redakcijai amerikiečių ir kanadiečių laikraščiuose, vieną kitą atsišaukimą (apmokėtą dažniausiai). Buvo ir demonstracijų - kuklių, tylių, be galo tvarkingų, kad jų

net svetimoji spauda nepastebėjo...

Pasiguodžiame, kad spauda ir televizija, ir radijas yra tų rankose, kurie mumis nesidomi, net neapkenčia mūsų. Tai tiesa. Bet norint galima ir tokius pabudinti ir pasiekti. Pasiskundžiame, kad nesame toki turtininkai, kaip pavyzdžiui, žydai ir todėl negalime pasiekti pasaulio sąžinės. Ir tai tiesa. Bet didžiausioji tiesa yra toji, kad mes esame jau be galo kuklūs, džen-telmeniški, atsargūs, tolerantiški, vienu žodžiu, begaliniai altruistai. Ogal tiesiai kalbant ir naudojant Miškinio terminologiją - muilai.

Turime jau nemažą būrelį vadinamų pagrindinių kultūrinių, prasiskverbusių net tarp tautinien arenon. Matėm jų filmus apie ir už taiką. Visam pasaulyje. Neišdrįso betgi jie parodyti engiamo lietuvių. Jie skubiai ir rūpestingai atsiriboją nuo įvairių "šovinistų", taigi mūsų, kad nesuteptume jų meninės nekaltybės. Yra jau ir tokių pagarsėjusių, kurie tik su begaliniu atsargumu, kur nors smuklės tamsiausiam kampe, tedišta paminėti, kad jie lietuviai. O savo kūrinius pedantiškai apvaldo nuo bet kokio nemandingo "politiškumo". Jie taip primena visus tuos politikus, kurie, atvykę su lietuvišiais meninkais EXPO 67 proga, mums nuolat ir nuolat nurodinėjo, kad meno esą su politika nereikia maišyti. Tarytum mes išradome socialistinį realizmą! Tarytum mes pliekiamė gitaromis palydimus šimtus posmų apie tai kaip vardan taikos reikia išpauti tuos, kurie kitaip galvoja. Ogal iš tikrųjų reikia a lietuviams poetams sueiliuoti tokias gitarines raudas apie šiaurės Lietuvos sudegintus kaimus ir ištremtus žmones? Arba pasiūlyti atsargiesiems susukti filmą bent apie tai kaip miško broliai suvalgė taikos balandį?

Užtai norim pasiūlyti kitiems metams šitą antraštinį šūkį: būkime didesni savanaudžiai! Surikime kartas nuo karto taip garsiai, kad mus išgirstų. Kad ir nelabai dailiai, kad ir muzikiškai, bet surikime, ir be jokios gėdos. Kai taip salioniškai nusnekame apie tos ir kitos ir anokios mažumos skriaudas, pakalbėkime, pirma ar tuoj po to, ir apie savo žmonių žaidimą. Nužudytas lietuvis yra lygiai žmonijos gėda kaip nužudytas šiaurės vietnamietis... Gailėkimės lygiai visų vaikų ir moterų, ir kaimų, ir miestų...

Kai visa, kas mums brangiausia, yra mirtiname pavojuje - išmokime pagaliau mylėti save ir būkime savanaudžiai!

Henrikas NAGYS

MIRĖ ŠAULYS
ANTANS SUTKAITIS
Rugsėjo mėn. 20 d. netikėtai, staiga, nuo širdies priepuolio, eidamas 61 metus mirė L.K. Mindaugo šaulių kuopos š. Antanas Sutkaitis.

Velionis buvo aktyvus ir pareiingas kuopos narys nuo jos įsisteigimo, priklausė kuopos scenos mėgėjų grupei, mylėjo muziką, dainą, buvo jautrus lietuviškuose reikaluose, nuolatinis talkininkas įvairiuose parengimuose bei minėjimuose. Be šaulių priklausė L. K. veteranų - "Ramovėnų" Montrealio skyriui ir Montrealio Lietuvių Žvejojų-Medžiotojų klubui "Nida". Lietuvoje kurį laiką tarnavo Lietuvos kariuomenės aštuntame pulke liktiniu puskarininkiu, karo metais buvo įsijungęs į lietuvišką Savisaugos batalioną, dalyvavo rytų fronte kovoje prieš bolševikus, laimingai išėjo iš daugelio apsupimų, buvo pakeltas į viršilios laipsnį. Perėjęs pokario D.P. lagerių gyvenimą Vokietijoje atvyko į Kanadą dirbo prie įvairių darbų, turėdamas šeferio specialybę. Jokių materialinių gėrybių nesukrovė.

Nuolatos sielodavos savo gimtojo krašto likimu, savo artimaisiais, tikėdamas dar kartą juos pamatyti laisvoje tėvynėje.

Deja, likimo ranka pašaukė pas save amžinam poilsiui atgulti į svetingą Kanados žemę. Palaidotas per Aušros Vartų parapijos bažnyčioje, pagal L.Š. S-gos tremtyje statuto nurodymus. Laidotuvių namuose ir bažnyčioje šauliai ir ramovėnai prie jo karsto stovėjo garbės sargyboje, karstas buvo apdengtas tautine trispalve, kuri po paskutinio atsisveikinimo kapinėse buvo įteikta nuiludime likusiai žmonai. Ig. Petrauskas šaulių kuopos valdybos pirm. ir "Ramovėnų" skyr. valdybos pirm. P. Keturka pasakė trumpus atsisveikinimo žodžius. Sesės šaulės

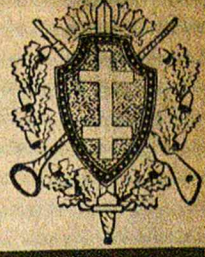
IR GERAI, IR BLOGAI... (laiškai mums)

Šiuose laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atstovauja redakcijos pažiūras ar nuomonę. Laiškai gali būti trumpi, anoniminiai pasisakymai nebūs spausdinami.
Red.

AR TAI ĮMANOMA?

1969 m. rugpjūčio mėn. 6 d. NL numeryje E. Fedaras iš Winnipeg'o kelia mintį apie visų laikraščių sujungimą į vieną "galingą" laikraštį. Manau, kad jis turi mintyje tik Kanados lietuviškuosius laikraščius. Gal tai ir neblogo idėja pažvelgus iš praktiškosios pusės, bet tikrumoje ar tai įmanoma? Turime Kanadoje tik du tikrus lietuviškus savaitraščius: "Nepriklausomą Lietuvą" ir "Tėviškės Žiburius", bet kuris gi iš jų sutiks likviduoti? Kuris sutiks paleisti, kad ir mažytį, savo štabą ir kuris sutiks atsisakyti savo ideologijos? Tam reikėtų daug kalbų, posėdžių ir vargų ar rezultatų būtų atsieltas.

Grižkime kiek į prietį ir pažūrėkim kaip tie du laikraščiai atsirado. Pradėkim nuo pirmutinio "Nepriklausomos Lietuvos". 1940 metais, rusams okupavus Lietuvą, įvairių pažiūrų Kanados lietuviai patriotai, kad ir negausūs bei nemokytai, pradėjo leisti mašinėlė spausdintą mėnesinį laikraštėlį, pavadintą "Nepriklausoma Lietuva". Nors ir buvo kaikiurių ginčų bei nesutarimų, bet tėvynės meilė nugalėjo: keitėsi redaktoriai, bet turinys liko tas pats. Meilė Lietuvai, pagelba visiems lietuviams (vėliau ir dipukams) ir informacija buvo NL kelrodis. Vėliau, atsiradus daugiau naujų

Antanas Sutkaitis

suruošė atsisveikinimo pusryčius.

J. Šiaučius

L. K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

Rugsėjo mėn. 6 ir 7 dienomis P. Dikaičių "Punktuko" ūkyje, įvyko kuopos kontrolinės šaudymo varžybos iš 22 kalibro šautuvų, kuopos šaudymo sudarymui. Varžybose dalyvavo 12 kuopos šaulių, kurie kartu rungsi ir dėl kuopos pereinamosios taurės.

Sėkmingai šaudymus pravedė kuopos šaudymo sekcijos vadovas š. P. Dikaitis.

Pagal šaudymo rezultatų skaičiavimą Komisijos sprendimą, kuopos pereinamąją taurę ir pirmąją vietą laimėjo geriausiai sušaudęs š. J. Šiaučius. Antrąją vietą - J. Zavys, 3 v. St. Vyšniauskas, 4 v. V. Dikaitis, 5 v. Br. Kirstukas ir 6 v. I. Petrauskas, iš kurių ir sudaryta pirmoji kuopos šaudytojų ekipa. Antrąją ekipą sudarė St. Reutas, P. Dikaitis, K. Kiaušas, P. Pluščiauskas, A. Mylė ir J.

Vieraitis. Tolimesniam ekipų treniravimui žiemos metu bus ieškoma uždara patalpa miesto rajone. J. Šiaučius, J. Zavys, Ig. Petrauskas ir V. Šušinskas pažadėjo paskirti po vieną taurę šaudymo varžybų paskatinimui. Šių metų kontrolinės šaudymo varžybos praėjo gerai ir su geresniais rezultatais.

Po varžybų p. Dikaičių globoje buvo puikiai pasivažiota sesių paruoštomis vaišėmis. Tapačia proga buvo prisiminta ir p. Dikaitienės gimtadienis.

Spalio 4 d. D. L. K. Vytauto klubo valdybos pakviesta, kuopos scenos mėgėjų grupė džiūjoje klubo salėje suvaizdino "Subatvakarį" kuris praėjo su dideliu ir gražiu pasisekimu ir davė klubui gražaus pelno.

Spalio mėn. 26 d. 12 valandą, tuojau po pamaldų, A. V. parapijos salėje šaulių kuopos būstinės kambaryje, šaukiamas moterų skrybiaus narių visuotinis susirinkimas. Visos šaulės moterys susirinkime prašomos dalyvauti.

Kuopos sergantieji: š. Stp. Kęsgaila, po laimingai pavykusios operacijos, sveiksta namuose. Š. sesė O. Vieraitienė taip pat po laimingai pasisėkusios operacijos sveiksta namuose. Kuopos moterų skrybiaus pirmininkė J. Jukonienė, sveikatai sunegalavus, atsigulė į žydų ligoninę. Vistama linkime greitai pasveikti ir sustiprėti.

Sudarytas Lietuvos kariuomenės minėjimui ruošti komitetas iš J. Šiaučiaus, A. Mylės, J. Adomaičio ir K. Sitkausko. Minėjimas įvyks lapkričio 22 ir 23 dienomis, A. V. parapijos salėje ir bažnyčioje. Tolimesnė minėjimo programa bus paskelbta mūsų spaudoje.

Kuopos sporto klubo "Tauras" krepšininkai po vasaros atostogų jau pradėjo reguliarias krepšinio treniruotes ateinančio sezono rungtynėms. Būtų gera prie esančio vyrų vieneto suorganizuoti jaunių berniukų ir mergaičių komandas. Norinčių atrodyti yra. Reikėtų pagalvoti ir apie šachmatininkų komandos sudary-

Nukelta į 3 psl.

DEL ŠV. ANTANO GIMNAZIJOS ATIDARYMO

Amerikos Lietuvių Bendruomenės valdyba skatina pranciškonus atidaryti šv. Antano gimnaziją. Atidarymas būtų galimas, jei gimnazija pastoviai turėtų bent 100 lietuvių mokinių, kurių tėvai už mokslą ir išlaikymą mokėtų \$ 1000,00 metams. Tai pagrindinė sąlyga.

Iki gruodžio mėn. 15 d. prašoma atsiliepti tėvus, kurie norėtų 1970 metų rudenį leisti savo sūnus į šv. Antano gimnaziją. Gave atsakymus, pranciškonai tuojau svarstys gimnazijos atidarymo klausimą. Sprendimas priklausys nuo suinteresuotų lietuvių tėvų skaičiaus. Jei bus nutarta gimnaziją atidaryti, tada bus priimama mokinių registracija. Visais šv. Antano gimnazijos reikalais prašoma rašyti: Rev. Rector, St. Anthony High School, Kennebunkport, Maine 04046, USA.

Mūsų Kredito Unijos nariui

A + A

JONUI SINIUI

mirus, jo žmonai Marijai, dukterims Reginai ir Marijai ir sūnui Romui bei jų šeimos nusiširdžią užuojautą reiškia

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos
"Lito" Valdyba.

Choristei M. Sinienei ir jos šeimai, jos vyrai

A + A

JONUI SINIUI mirus,

Gilią užuojautą reiškia

Aušros Vartų parapijos Choras.

Gerb. JONUI SINIUI mirus, jo žmonai p. Sinienei, vaikams ir giminėms nusiširdžią užuojautą reiškia

G. Dargienė.

Šauliui PETRUI RAŽANUI jo žmonos motinai mirus, gilią užuojautą reiškia

L.K. Mindaugo kuopa.

Ponios Barisienės mamytėi ONAI PLEČKAITIENEI mirus, šeimą ir visus gimines giliai užjaučiame

Drešerių šeima.

LIETUVIŲ - LENKŲ DERYBOS SU VALKUOSE

(Paruošė Kazys Baronas)

(Pradžią 41 numerioje)

Varėnos puolimai, o taip pat ir pranešimai apie lenkiškų dalinių pasirodymą į šiaurę nuo Lydos, dar labiau sujaudino karinę lietuvių vadovybę Vilniaus klausimu. Ji metė visas jėgas, norėdama į jį praskinti kelią per Varėną. Visą spalio mėn. 4 d. Lietuvos kariuomenė darė priešpuolius, tačiau Varėnos stoties atsiimti nepajėgė.

Tad ir suprasti reikia lietuvių atstovų norą išlaikyti lietuviškose rankose Varėną, nors įvykių spaudžiami, jie sutiko su tos stoties neutralizacija.

Kada Suvalkų derybos atsidūrė beveik akligatvy ir net buvo pavojus juos nutraukti - visą padėtį išgelbėjo netikėtas spalio mėn. 4 d. vakarą į Suvalkus atvykusi Tautų S-gos k-ja.

Sekančią dieną jokių pasikalbėjimų lietuvių su lenkais nebuvo. Pasitarimų iniciatyva perėjo į Tautų S-gos komisijos rankas, kuri pirmiausiai dukart susitiko sulietuvių delegacijos atstovais, vėliau posėdžiavo viena ir tik po to pakvietė lenkų atstovus, turėdama jau paruoštus nutarimus. (Savo prisiminimuose Lukasievič rašo, kad k-ja buvo labai šališka: plk. Chardigny - rusofilas, anglas mjr. Keenan - nedraugiškai nusiteikęs lenkų atžvilgiu).

TS-gos komisija siūlė prailginti demarkacijos liniją, nustatant tarp lietuvių ir lenkų 12 km. neutralią zoną ir tuoj pat nutraukiant prie Varėnos karinius veiksmus. Tą pačią dieną t.y. spalio mėn. 5 d. lenkų karinė vadovybė įsakė sulaikyti visus karinius veiksmus prieš Lietuvos kariuomenę nuo Prūsų sienos iki Paturkių kaimo.

Suvalkioj karinės paliaubos veikė nuo spalio mėn. 1 d., tuo tarpu, dešiniajam Nemuno krante, tas faktinai buvo įgyvendinta spalio mėn. 6 d. 11 val.

Lietuvių - lenkų pasitarimai vėl buvo atnaujinti spalio mėn. 6 d. Betarpiai TS komisija jose nedalyvavo, tačiau pasikalbėjimai aiškiai vyko jos įtakoj. Vienas klausimas-kovos prie Varėnos-buvo išspręstas. Ryškėjo taip pat ir demarkacijos linijos vaizdas. Tai geri įrodymai (nežiūrint lenkų noro pratęsti pasitarimus), kad derybos ejo prie sutarties pasirašymo. Lietuvių delegacija, nors su tam tikrom pastabom, sutiko palikti Varėną lenkiškose rankose. Ginčiai tačiau vyko dėl demarkacijos linijos pratęsimo į rytus, ko ypatingai siekė lietuviškoji pusė. Tuo tarpu lenkai, vengė to klausimo aptarimo tvirtindami, kad ten dar vyksta kariniai veiksmai. Galutinai lenkai pasiūlė, kad tas klausimas būtų apspręstas Rygoj. Tad spalio mėn. 6 d. faktinu pasitarimų vaisium tenka laikyti tik išrinkimą redakcinės komisijos, kurios pareiga buvo sudaryti konkretų sutarties projektą. Į k-jos sąstatą įėjo: Katvhe, Balutis, Mackievič ir Lukasievič.

Spalio 7 d. Tautų S-gos komisija išvyko į Varėną, kad vietoj ištyrus visą padėtį. Tuo tarpu Suvalkuose derybos tęsėsi toliau. Tą pačią dieną buvo sudaryta sutartis ir 24 val. ji pasirašyta.

Suvalkų sutarties pirmas punktas nustatė demarkacijos liniją, einančią Suvalkioj 8. XII linija, toliau Nemunu iki Merkio upės, Varėna (miestelį paliekant Lietuvos pusę), Varėnos stotį (lenkų) ir vieškelį Varėna-Barteliai, Paturkės-Mantviliskės-Eišiskės-Bastūnai. Pats vieškelis, kaip ir Bastūnų stotis palieka vėl lenkų rankose.

Lietuvių delegacija turėjo būti patenkinta praveista demarkacijos linija, nors nutraukta prie Bastūnų. Iš jos aiškėjo, kad Vilnius lieka lietuvių pusėj.

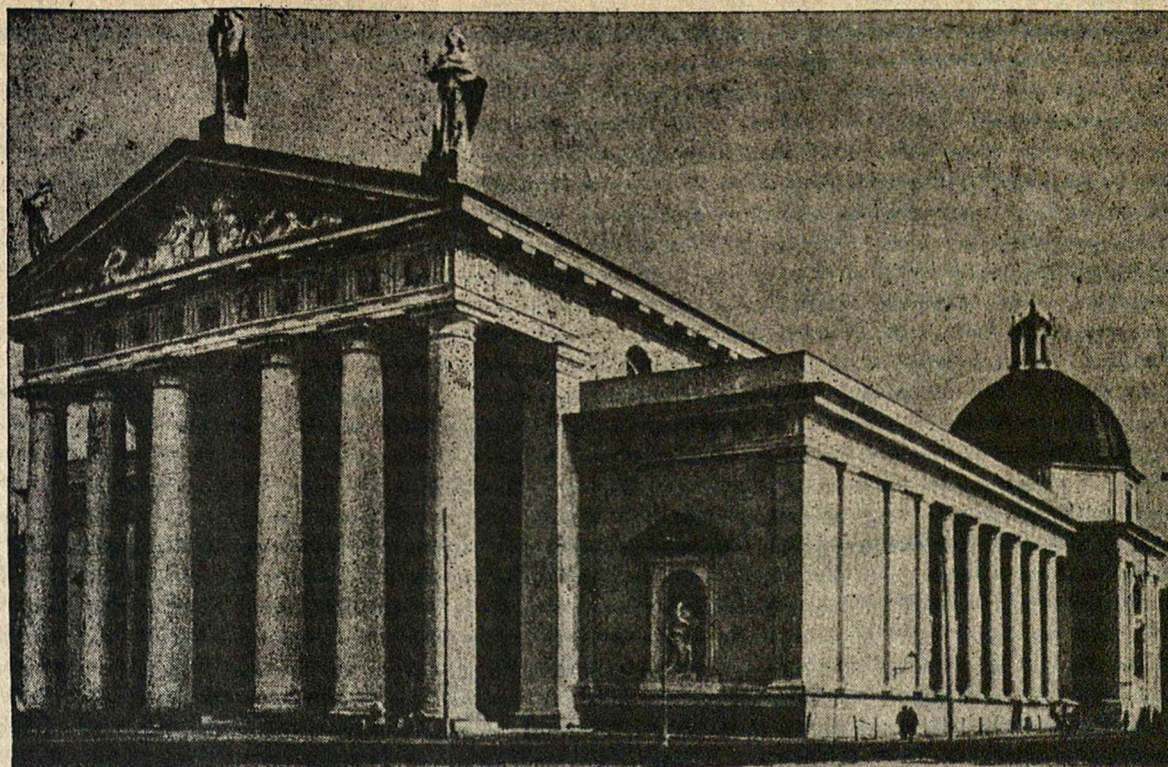
Antras sutarties punktas sakė, kad kariniai veiksmai sustojo iki Paturkių kaimo, tačiau tarp Bastūnų ir Paturkių, kari-

nės paliaubos įsigalios tik pasitraukus sovietinėms jėgoms į rytus nuo geležinkelio linijos Lyda-Vilnius. (Čia prasimuša lenkiška klasta, nes spalio 7 d. jokių sovietinių dalinių tam rajone nebuvo. Lenkai tik stengėsi, kad karinės paliaubos neapimtų būsimų Želigovskio karinių veiksmų sričių).

Visas trečias punktas skirtas Varėnai. Lenkai buvo įpareigoti per stotį leisti civilius lietuviškus traukinius ir išimties keliu, per Varėną į Vilnių galėjo taip pat eiti septyni kariniai traukiniai, ne daugiau kaip du į parą.

Ir vėl klasta! Suvalkų sutartis įsigalioja tik spalio mėn. 10 d. Tad Lietuvos kariuomenės transportavimas po tos datos jau bus neaktualus, nes juk Vilnius bus užimtas "sukilėlių" vado L. Želigovskio! (Tuo tarpu, lietuviškai pasitikėjo lenkais. Kaip rašo savo atsiminimuose rtm. Romer, sutikimas praleisti per Varėnos stotį karinius traukinius, gerokai paramino lietuvius prieš bet kokius lenkiškus tikslus Vilniaus atžvilgiu. K. B.)

Bus daugiau.

Vilniaus šv. Kazimiero sventovė (dabar ateizmo muziejus).

ŠIANDIENINĖS PROBLEMOS

Rašo B. Milošius.

(Pradžią praėjime nr.)

Taip pat sėkmingai sprendžiamas ir maisto klausimas. Mokslininkai bando apskaičiuoti žmonijos gyvybiškumo išteklius pažymėdami, kad net prie dabartinės, žemdirbystės technikos, apdirbiamieji plotai galėtų išmaitinti dešimt milijardų žmonių. Vienas anglų mokslininkas - žemės ūkio žinovas apskaičiavo, kad jeigu tie žemės plotai būtų idirbami taip, kaip tai daroma Olandijoje, Danijoje ir V. Vokietijoje, žemė tikriausiai išmaitintų dvidešimt aštuonis milijardus žmonių. Jau dabar rašo, kad patobulinę žemdirbystės metodus, žemė galėtų išmaitinti tiek žmonių, kiek jų gyvens po kelių šimt metų. Taip pat optimistai apie ateitį galvoja, kad gyventojų skaičiui pasiekus net 200 milijardų, nuolat vystantis mokslui, bus atrasti būdai reikalingam maisto produktų kiekiui gauti.

Kad būtų įgyvendintos visos šios mokslo galimybės, reikia tose šalyse, kur dabar vyrauja kultūra nugalėti destruktiviją politiką ir jos organizatorius. Tai liečia ir kitus horizontus, kuriuos atveria žmogui ateities mokslas. Todėl nebereikalo dvidešimto šimtmečio pabaiga vadinama "atominis amžius", nes atominiai galimūmai ir pigios energijos okeanai ir visagalinti chemija ir gyvos medžiagos sintezė ir pažangi vakarų civilizacija. Šioje žėrinčioje ateities perspektyvoje galima pamatyti ir elektro mobilius sintetinės medžiagos gamybos dėka ir stereoskopinę televiziją, ir internetinį maistą, ir daugelį kitų dalykų, kurie iki šiol egzistavo tik mokslinėje-fantastinėje literatūroje, o dabar pereina į konkrečių mokslinių tyrinėjimų sritį. Tarp daugelio staigmenų, kuriuose žada būti turtinga ateitis, yra ir tokių mokslininkų jau paruošiamų ateities problemoms nugalėti. V. Vokietijos tyrinėtojai tvirtina, kad 2000 metais bus sukonstruoti specialūs įrenginiai, kuriuose žmogus /būdamas 195 l. temperatūroje/

bės narius!

Rugpjūčio mėn. 30, 31 ir rugsėjo 1 d. Dainavos stovykloje įvyko L.Š.S. T. kuopų šaudymo varžybos dėl Centro Valdybos pereinamosios taurės. Varžybose dalyvavo Toronto Vld. Putvio, Detroito St. Butkaus, Detroito Jūrų "Švyturio" ir Cicero Jūrų "Klaipėdos" šaulių kuopų šaudytojų ekipos. Laimėtoju išėjo Toronto Vld. Putvio šaulių kuopos ekipa.

laikiniai sustabdžius gyvybinę organizmo veiklą, galės laukti geresnės ateities. Netgi apskaičiuota, kad kelionė tokia šalta "laiko mašina" kainuos apie 34000 DM. Galima tvirtinti, kad mokslininkų nuomonės prieštaringos visais ateities klausimais.

Yra kalbama apie fiziologinę žmogaus evoliuciją, apie tai, didėja ar mažėja karų pavojus, apie besivystančių šalių ateities perspektyvas visais atvejais, viena nuomonė neigia kitą. Jeigu V. Vokietijos profesorius F. Badė laiko, kad jau 2000 metais besivystančios šalys pasieks technškai išvystytų šalių lygį. Bet konservatyvių pažiūrų mokslininkai laikosi nuomonės, kad daugelis šalių, kaip ir dabar tebestovės eilėje prie turtingųjų tautų dovanų stalo. Verta pažymėti, kad kiekvienas tokių diametraliai priešingų požiūrių yra pagrįstas rimtais duomenimis ir kruopščiais apskaičiavimais. Todėl nesistenkime dabar aiškintis tradicinio klausimo - kur teisybė. Pažvelkime į kitą pusę - kuo paaiškinti tokių nuomonių skirtumą. Kodėl remiantis vienais ir tais pačiais pradiniais mokslo statistikos ir t.t. duomenimis pereinama visiškai priešingų išvadų. Ekstrapoliacija - labiausiai paplitęs prognozių metodas. Ar viena ar kita vystymosi tendencija ir minys pratęsiamos į ateitį. Taip gaunamas pavyzdžiui 176 milijonai automobilių, kurie važinės 2000 metais JAV keliams. Tiesioginis logikos požiūris panašus vaizdas labiausiai artimas tikrovei. Jeigu tuo metu broliai Mongolferiai būtų skaičiavę kiek mūsų laikais bus oro balionų, jie tikriausiai, taip pat būtų gavę astronominius skaičius. Nors šiuolaikiniu technikos požiūriu, tai nėra sudėtingas uždavinys. Spėjama ateities vaizde laikas daro pataisas ir jos tą vaizdą visiškai pakeičia. Pasirodo ir pradeda veikti faktoriai, kurie anksčiau buvo visiškai nežinomi. Mūsų mokslo ir technikos žiniotis kas dešimt metų ju gausėja dvigubai. Todėl tyrinėjimų centro profesoriai daro išvadą, kad ir šiandien mes, žinome tik dešimtadalį to, ką žmonės žinos 2000 metais.

Dažnai mes imamės spęsti apie pasaulį, neturėdami apie jį 90% žinių. Dėl ateities galima pasakyti tik tiek, pastebėjus amerikiečių ekonomistas P. F. Draker, kad į ją negalima pažvelgti ir kad ji bus visiškai ne tokia, kaip mes ją dabar įsivaizduojame. Ateities proble-

mas nagrinėja įžymiausi mokslininkai. Vakarų Europoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse sukurti mokslinio tyrimo institutai, kuriuose dirba šimtai aukštos kvalifikacijos specialistai, kurie turi viską kas būtina-pradedant elektroninėmis skaičiavimo mašinomis ir baigiant milijoninėmis lėšomis. Plačiu masu atliekamų tyrimų įskilas - gauti labiausiai tikslių ir neolimos ir labai tolimos ateities vaizdą. Mokslinė prognozė negali kategoriškai atsakyti į klausimą, kaip sakysim, atsakoma į pradžios mokyklos uždavinį. Steikiama gauti labiausiai pagrįstą tikimybių diapazoną. Ateities pasaulio vaizdų spektras, kaip matėme apima ir pačias niūriausias ir visiškai šviesias spalvas.

Sunku būtų suskaičiuoti giedrias pranašystes, skirtingas populiarių žurnalų skaitytojams. Vašingtono ateities išteklių tyrinėjimų organizacijos paskelbtoje prognozėje 2000 metais pabrėžiama, kad prekių gamyba Jung. Amerikos Valstybėse padidės keturis kartus automobilių skaičius tris kartus ir jų darbininkai turės /ir kai kurie jau turi/, keurias savaites apmokamų atostogų ir t.t. Ekspertai tvirtina - sakoma šios organizacijos pranešime, kad 2000 metais amerikiečiai gyvens palyginus su kitomis šalimis prabangoje. Tačiau pokalbiai apie būsimą laimę ir džiaugsmą turi politinius ir filosofinius aspektus. Vienas ateities specialistų yra nuomonės, kad visuotinio perėkiaus pasaulyje neliks vietos politikai. Kitas autorius savo puslapiuose rašė, kad vartojimo prekių gausybė pašalins neigį karus, kurie iki šiol, kaip jis tvirtina, būdavo dėl materialinių vertybių vartojimo stokos.

Žinoma mokslinė techninė revoliucija turės išspręsti daugelį dabartinės žmonijos problemų. Tačiau negalima iškelti, kad ji gali viską. Šiandien niekas negali pasakyti ar ji ne išauks dar didesnių problemų. Gali atsitikti, kad dabartinės problemos palyginus su būsimomis atrodys vaikų suelvaru.

Kalbama apie nerimą keliančią atotrūkį tarp visuomenės būties ir visuomenės sąmonės. Žmonijos dvasinis ir kultūrinis vystymasis neišlaiko mokslinės-techninės revoliucijos ir socialinių permainų greičio. Vienas iš tų reiškinų požymių-tai kad masių politinis brandumas atsilieka nuo galimybių, kurias sukelia civilizacija.

Yra teigimų apie tai, kad tada visi pradės įdomautis žvejyba, medžiokle, muzika, gėrėtis didžiųjų meistrų tapyba arba sportuoti-negalima laikyti pagrįstais atsakymais į šį visiškai rimą klausimą, nes tada darbininkai grės nuobodu liu liga, jeigu dirbamų valandų skaičius savaitėje sumažėtų per pusiau.

Mokslinės-techninės revoliucijos galimos pasekmės, žinoma pranoksta šio atskiro klausimo ribas. Kaip jausis žmonės, kai jų materialiai poreikiai bus patenkinti ir visi bus patenkinti ir visi bus sotūs ir laimingi... Rašytojai ne kartą aprašė atvejus, kad žmogų po daugelio vargų ir klajojimų pasiekusiam visišką poreikį patenkinimo, vistiek kažko stigs ir jis nejaus tikrosios palaimos. Tai neproto, o nuotikos logika. Mes visi mėgstame kalbėti bei rašyti apie ateitį ir apie spindintį ateities viršūnę ir atspalvius, kuriomis jos žėrės, išsvajotais žmonijos mokslo ir technikos laimėjimais.

TRIMITO AIDAS...
Atkelta iš 2 psl.

TORONTO VL. PUTVIO ŠAULIŲ KUOPA.

Kuopos šaudymo ekipa, vadovaujama V. Keturakio, dalyvavo Kanados Lietuvių dienoje Hamiltone suruošose šaudymo varžybose dėl dr. M. Yčo pereinamosios taurės ir ją laimėjo antrą kartą iš eilės. Taip pat laimėjo lietuvių dienos komiteto 3 skirtingas dovanas-taures. Ekipą sudarė ir vietomis pasiskirstę sekančiai: 1 v. J. Budrevičius, 2 v. Eug. Sičiūnas, 3 v. G. Daugėla ir 4 v. V. Keturakis.

Rugpjūčio 31 d. ekipa dalyvavo "Dainavos" stovykloje surengtose varžybose dėl Cen-

tro Valdybos pereinamosios taurės ir ją taip pat laimėjo antrą kartą iš eilės. Ekipą sudarė ir atskiras vienkartines dovanas laimėjo iš padėčių: 1 v. Eug. Sičiūnas už 1 v. gulom ir klupom ir 2 v. stačiom; 2 v. A. Girdvainis už 1 v. stačiom ir 3 v. klupom; 3 v. G. Daugėla už 3 v. stačiom ir 2 v. klupom. Jie išpildė sąlygas "Geram šauliui" ženklui gauti. Ekipa yra dėkinga Centro Valdybai už suruoštas varžybas ir Detroito šauliams už malonų priėmimą bei vaišingumą.

Kuopos valdyba, rugsėjo 15 d. įvykusiame posėdyje nutarė kuopos 15 metų sukakties minėjimą ruošti š. m. lapkričio m. 29 d. Į minėjimą yra pakviestas Centro Valdybos pirm.

VI. Išganaitis. Iš kuopos Hamiltono medžiotojų klubui pasikirta 50 dol. auka už leidimą pasinaudoti šaudykla kuopos šauliams.

Kanados šaulių Rinktinės valdybos pirm. St. Jokubaitis rugpjūčio 30 d. žodžiu sveikino Pasaulio ir Amerikos lietuvių gydytojų s-gos suvažiavimą Toronte Kanados Šaulių Rinktinės vardu. Raštu sveikino 15-tą lietuvių dieną Hamiltone.

Mirus Kanados latvių bendruomenės Krašto Valdybos pirm. J. Niedrai š. m. rugpjūčio 31 d. "Baltic Veteran Corps" vardu S. Jokubaitis pasiuntė užuojautą mirusio našlei ir Kanados Latvių bendruomenės krašto Valdybai. Taip pat dalyvavo ir laidotuvsė.

Š. P. G.

Rugpjūčio mėn. 16 d. Čikagoje po trumpos sunkios ligos mirė šaulė Emilija Petruskaitė-kultūrininkė, žurnalistė KARIO žurnale "Šaulė Tremtyje" skyriaus redaktorė. Už nuopelnus L. Š. S-gai apdovanota š. Žvaigždės ordinu. Leikiniai "Šaulė Tremtyje" skyriaus redagavimą perėmė L. Š. S. T. C. V. narė šaulių moterų vadovė K. Kodatienė.

Čikagos Vytauto Didžiojo šaulių kuopa įsigijo naują kuopos vėliavą, kuri rugsėjo mėn. 7 d. Tėvų Jėzuitų koplyčioje buvo iškilmingai pašventinta. Ta proga L. Š. S. T. Centro Valdybos pirmininkas VI. Išganaitis, kuopos valdybos nutarimu, pakeltas į kuopos gar-

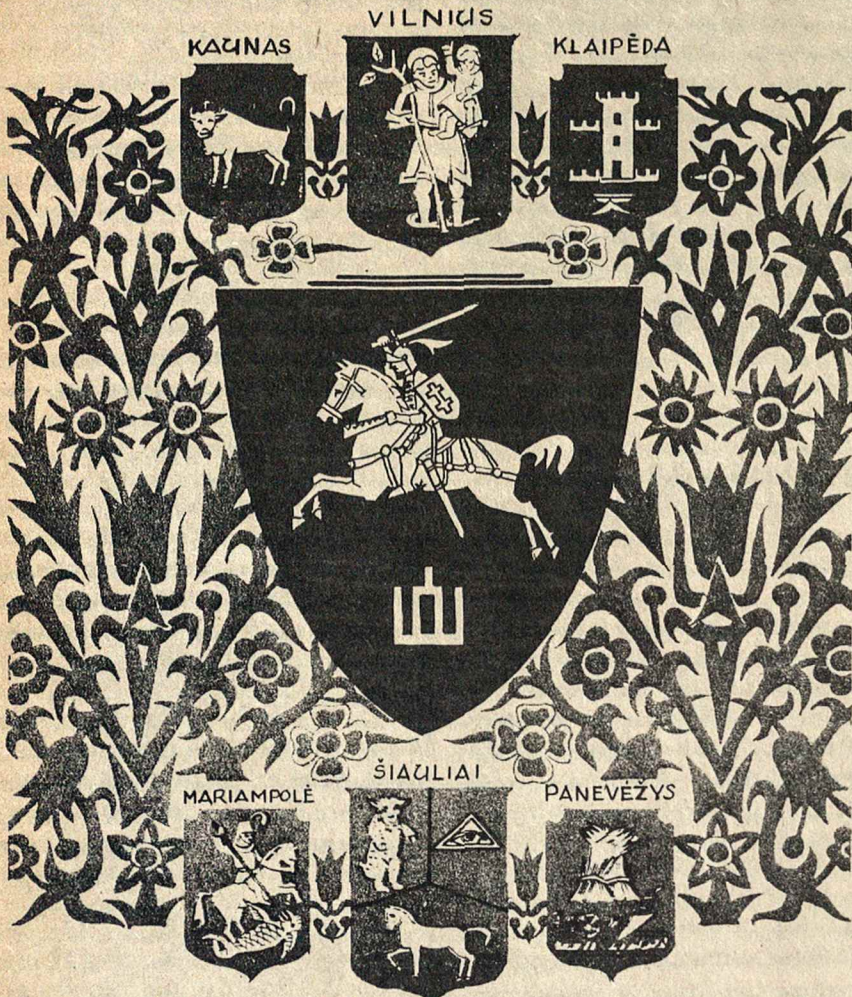

Motosi dažnai CBC televizijoje: Bruce Marsh, Juliette ir Alex Trebeck.

KULTŪRINĖ KRONIKA LITUANUS

THE LITHUANIAN QUARTERLY

1969 Vol. 15, No. 1

PENKIOLIKA "LITUANUS" ŽURNALO METŲ!
Al. Gimantas

Kartais lengviau, kartais su penkiolikti metai, kai sveti-
visa eile skaudulių, bet jau muosius lietuviškaisiais rei-

kalais informuoti, supažindinti, bando anglų kalba leidžiamas "Lituanus" žurnalas. Keitėsi leidėjai, redaktoriai, bendradarbiai, keitėsi spaustuvės, keitėsi meninės priežiūros žmonės, bet liko žurnalas, kuris, nepretenduodamas į bet kurį tobulumą, pilnai laiko atvėręs duris tobulėjimo procesui. Kritika, pastabos, pasiūlymai, atviri, nuoširdūs bei konstruktyvūs patarimai, visados laukiami, visados pageidaujami.

Kaip ten bebūtų, bet šiuo metu, tas leidinys yra visa geriausia, ką išeivijos lietuviai pajėgiame ir sugebame turėti. Kritikos, paviršutiniškos, gal net vien tik tuščios ambicijos diktuojamos, tiesa, netrūksta, bet ir tokie balsai, vis dėlto turi sutikti, kad neturint nieko geresnio, telieka tik stengtis "Lituanus" plėsti, tobulinti.

Bene pagrindiniai nesklaidumai, kurie vis neleidžia žurnalui pasirodyti periodiniu tikslumu, tai lėšų stoka. Nemažai egzempliorių siuntinėjama visiškai veltui, niekam jų neapmokant. Labrango popierius, spausdinimas, pašto patarnavimas, tad, aišku, leidėjai visada turi galvosūpį su nuolatiniu deficitu. Tuo tarpu yra apskaičiuota, jei "Lituanus" turėtų nuolatinių ir pilnai apsimokėjusių bent porą tūkstančių prenumeratorių, jau kita tiek būtų visai nesunku be jokio nuostolio išsiuntinėti į tolimiausius pasaulio kraštus.

Net į tokias vietas, ištaigas, institucijas, kurios niekad nesikirtų lėšų patys užsiprenumeruoti. Jau šiuo metu žurnalas pasiekia net 96 įvairias šalis. Ar rasime bent vieną lietuviškąjį leidinį, kuris būtų taip plačiai pasklidęs po visą pasaulį?

Atseit, mūsų žodis, mūsų nuomonės, mūsų kultūriniai, meno, rašto pasiekimai, mūsų tautinės aspiracijos, bandomos kiek galint plačiau skleisti, pristatyti, supažindinti. Gaunami atsiliepimai, dažniausiai, visai malonūs, komplimentuojantieji, padėrinantieji. Rašo eiliniai asmenys, rašo įvairių tautų ryškiosios asmenybės, kultūrininkai, politikai, mokslininkai. Rašo ir įvairios akademinės institucijos, bibliotekos, universitetai, kolegijos, oficialios įvairių kraštų įstaigos. Vieni prašo vienkokių ar kitokių papildymų prie skaitytų straipsnių, kiti prašo atsistoti daugiau žinių, literatūros apie Lietuvą ir lietuvius, dar kiti, patys prašo pradėti siuntinėti "Lituanus", kurį matė vienų ar kitų rankose. Yra buvę visa eilė atsitikimų, kada žurnalui vėluojant, svetimieji, tiek asmenys, tiek ir įstaigos, atsiončia paklausimus, kodėl negavę paskutinio numerio ir pan. Reiškia, dėmesys yra, vieno ko trūksta, tai bent kiek didesnio savųjų dėmesio.

Administracijos žmonės, bendradarbiai, "Lituanus" Fundacijos direktoriai, visi juk dirba veltui, redaktoriams

bandoma bent simbolinį atlyginimą skirti. Iš mūsų visuomenės pageidaujama ir tikimasi kiek galint daugiau moralinės ir materialinės paramos. Neprašoma aukų. Visi žino, kad tas šiandien labai nepopuliaru, be to, mūsų visuomenė ir taip yra varginama nuolatinių aukų prašymų. Kviečiama, kad tautiečiai užsiprenumeruotų sau ar kitiems "Lituanus". Žurnalas visai tinkamas parodyti ar padovanoti savo kaimynams, bendradarbiams, visiems tiems svetimiesiems, kurie bent kiek daugiau norėtų patirti apie mūsų tautą ir jos reikalus.

Naujausias "Lituanus" numeris /1969 Vol. 15, No. 1/ išėjo pasipuošęs nauju, dail. Povilo Kaupo kompanuotu viršeliu. Gelsvai žalsvame lietuviškų ornamentų fone įvesti šešių Lietuvos miestų herbai /Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Marijampolė, Šiauliai, Panevėžys/ o vidury, raudoname fone - Vytis. Turiny: V. Mykoliaičio - Putino lyrika, V. Vardžio straipsnis apie partizanų veiklą pokario Lietuvoje, J. Jankaus drama, S. Jautokaitės rašinys apie dail. Ad. Varną, A. Barono ištrauka iš jo "Trečioji moteris" ir pan.

Tautiečiai, norintieji savąja penkine užsiprenumeruoti sau ar kitiems minėtą žurnalą, terešo tiesiai: Lituanus, P.O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690

Dail. Jono Mikėno 70 metų sukaktis

Rugsėjo 17 d. Kaune 70 metų amžiaus sukaktį minėjo dailininkas keramikas Jonas Mikėnas. Sukaktuvininkas nepriklausomos Lietuvos laikais buvo daug labiau žinomas ne kaip dailininkas, o kaip vienas iš žymiųjų Lietuvos karo aviacijos lakūnų, pradėjęs tą tarnybą 1919 metais raštininko pareigose, ir baigęs po 20 metų aviacijos majoro laipsnyje.

Jonas Mikėnas yra vyresnysis jau mirusio skulptoriaus Juozo Mikėno brolis. Sugundytas jaunesniojo brolio pavyzdžio, Jonas Mikėnas, jau būdamas sėkmingas lakūnas, 1924 metais ėmė lankyti meno mokyklą Kaune, kurią baigė 1929 metais. Pradžioje jis rengėsi būti skulptorium (brolis pradėjo nuo tapybos), bet paskui palinko į keramiką.

Kai 1940 metais Lietuvos karinė aviacija buvo paversta Raudonosios Armijos 29-ta "lietuviška" eskadrile, kurios vadu paskirtas buvęs Lietuvos aviacijos kapitonas ar jau majoras Jurgis Kovas (anksčiau buvęs Kopukovas), Jonas Mikėnas buvęs kalbinamas pasilikti eskadrilėje, bet, pasiteisindamas amžiumi (49 metų) ir sušlubavusia sveikata, galutinai pasitraukė į antrąją specialybę: nuo lėktuvų prie molio. Buvo priimtas dėstytoju į Taikomosios Dailės Institutą (buv. Meno mokyklą), kuriame tebedėsto ligšiol ir yra įgijęs docento laipsnį. Gyvena ir savo dirbtuvę turi jaunųjų dienų ir pirmosios karjeros aplinkoj, Kaune, Lakūnų gatvėje, 27 nr. (Aukštojo Fredoj). (E)

LIETUVIŲ SUKILIMAS VILNIUJE 1941 M.

IŠ ASMENISKŲ PRISIMINIMŲ IR IŠGYVENIMŲ

47 psl. brošiūra, parašyta Vytauto Rimkaus išleista Nidos leidyklos Londone, 1969 m. NL vietoje recenzijos ištisai perspausdina, paliekant skaitytojui pačiam ją aptarti.

V. R. ATSIMINIMŲ ĮVADUI

It is from numberless diverse acts of courage and belief that human history is shaped.

Robert F. Kennedy

Mykolas Biržiška, kurio vardas neatsiejamai susijęs su lietuvių kova dėl Vilniaus ir lietuviškųjų Vilniaus žemių, viename savo politinio išsivairo rašinyje kartą pastebėjo, jog mes savo politinėje ir kultūrinėje raštyje neturėtume leisti Kaunui nusielti Vilnių ir Vilniui, jo gyvenimui, reikalams ir problemoms skirtume reikiamą ir prideramą vietą.

Kiek toji pastaba buvo ir tebėra teisinga, rodo, pavyzdžiui, kad ir tai, jog, prisimenant ir rašant mūsų spaudoje apie tautinį lietuvių pasipriešinimą pirmuoju bolševikmečiu ir 1941 m. lietuvių tautos Birželio sukilimą, daug vietos skiriama Kauno kovoms ir labai mažai ar ir visai neličiamas vadovaujamas Vilniaus vaidmuo ano meto tautiniame lietuvių pasipriešinime. Taip yra ir su Vilniaus sukilimu 1941 m. birželio 23 d.

Pateikdamas savo ano meto asmeniskų išgyvenimų ir atsiminimų plovštą, V. Rimkus mėgina bent dalinai šią spragą užpildyti. Jis nesiekia čia rašyti Vilniaus lietuvių pasipriešinimo ar paties Vilniaus sukilimo istorijos. Tai istoriją surašyti ir tinkamai išryškinti Vilniaus vaidmenį tautiniame lietuvių pasipriešinime pirmosios sovietų okupacijos metu sunkina ta aplinkybė, jog 1941 m. birželio mėn. okupantams susekus ir suėmus visą eilę to pasipriešinimo organizatorių ir jo vadovų, jų tikras likimas iki šiol nėra žinomas, todėl jų vardų ir vaidmens išskėlimas šiandien dar negalimas.

Tačiau tai neturėtų sulaikyti kiekvieną, ypač laisvėje gyvenantį to pasipriešinimo ar sukilimo dalyvį surašyti savo asmeniskus ano laiko kovų atsiminimus. Juk tik jų atsiminimų visuma tegali pateikti pilną ir teisingą to pasipriešinimo vaizdą. Tautiniame pasipriešinime labiau negu bet kur ir bet kada lemiamai pasireiškia ir sveria eilinis ir dažnai nežinomu liekšas jo dalyvis ir veikėjas ir lemiamu momentu jo parodyta drąsa, ryžtas ir pasiaukojimas.

Vilniaus lietuvių sukilimas 1941 m. birželio mėn. vyko nepaprastai sunkiomis sąlygomis ir aplinkybėmis. Įvykę suėmimai, ypač teritorinio korpo karių tarpe, skaudžiai palietė visą LAF vadovybę ir pačią organizaciją ir sugriovė visus ligi tol ruoštus sukilimo planus. Pačiame beveik 200.000 gyventojų Vilniaus mieste lietuviai tesudarė labai negausią mažumą: 10-15.000. Didžioji lenkiš-

koji dauguma, kurioje tuo metu aktyviai reikėsi lenkų komunistai, buvo priešiški lietuviams nusistatę. Visus juos, be išimties, net ir pačius lietuvius komunistus, laikydama nacionalistais ir smetonininkais. Antrą žymią Vilniaus gyventojų dalį, apie 80.000, sudarė žydai, kurių tarpe tuo metu taip pat dominavo komunistinis aktyvas, kuriam bet koks net sovietinis lietuviškumas buvo svetimas ir todėl nepriimtinas ir atmetinas. Beveik visos gausios centrinės sovietinės įstaigos tuo metu jau buvo perkeltos į Vilnių, kuris tuo būdu ne tik formaliai, bet ir faktiškai jau tapo tarybine Lietuvos sostine. Vokiečiams nesulaikant veržiantis Lietuvon ir lietuviams visame krašte sukilus parodyti didvyrišką bent tarybinės respublikos sostinės gynimą reikalavo pats bolševikinis prestižas, o atsirėmimas nelietuvišku ir lietuviams priešišku komunistiniu Vilniaus miesto aktyvu tokiame okupantų pasipriešinimui teikė daugiau vilties, negu bet kur kitur Lietuvoje. Staigus ir netikėtas Vilniaus lietuvių sukilimas sugriovė okupantų karštingiškai pradėtus Vilniaus gynimo pasiruošimus. Tokios gėdos ir bolševikinės šlovės pažeidimo okupantai niekad negalėjo pamiršti.

Saltai ir logiškai protaujant, labai menkai teginkluotų, o dažnai ir visai beginklį, netekusių vadovybės ir neturinčių iš anksto paruošto aiškaus plano, be jokio ryšio su artėjančiais prie Vilniaus vokiečių kariuomenės daliniais, negausių Vilniaus lietuvių pagrindininkų sukilimas iš anksto turėjo būti pasmerktas nepasisekti. Jis lengvai galėjo sukelti gatvių kautynes ne vien su sovietų okupantais, bet ir su komunistuojančiais lenkų ir žydų aktyvistais ir, užuot apsaugojęs miestą nuo sunaikinimo, tik jį pagreitinti ir padidinti. Tačiau Vilniaus lietuviai sukilėliai, kurių tarpe vyravo jaunimas, studentai, darbininkai, žemesnieji ir vidutiniai tarnautojai, daugiausia taip pat jauni persikėlę Vilniun ne iš Kauno, bet iš įvairių Lietuvos provincijos miestų, vadovavosi jausmais, bet ne logika, protu ar šaltu apskaičiavimu. Sumakiai išgyvenę Lietuvos nepriklausomybės netekimą be mažiausio, net simboliško pasipriešinimo, brutalaus ir be atodairios okupacijos metodų ir priemonių skaudžiai, paveikti, birželinį išvežimų žiaurumo priblokšti ir Kaune jau paskelbto nepriklausomybės atstatymo garso žadinaimi ir skatinami, jie veržė veržėsi aktyviai pasipriešinimui ir atsiskaitymui su okupantais. V. Rimkai atsiminimuose aprašyto priešsuikulinio pogrindininkų posėdžio tikrasis iniciatorius taip pat buvo ne kas kitas, kaip tas pats studentas N., pats karštai įtikėjęs ir kitus nenuolaidžiai įtikinėjęs sukilimo reikalingumu ir jo būtinumu. Sužeistas sukilime, jis visam gyvenimui liko su vienu sužalota ir nedarbinga ranka.

Sukilimas įvyko. Sukilėliai laimėjo ir pasiekė pasikirtąjį tikslą. Vokiečiai užėmė Vilnių, kaip jie patys Wilnaer Zeitung pirmame numeryje rašė, jau pačių lietuvių, jų jaunimo ir studentų išlaisvintą. Tik vėliau sužinota, jog prieš puldami Vilnių vokiečiai ruošėsi masiškai jį bombarduoti, kas betgi pasirodė nebereikalinga, paaiškėjus, jog sovietai sukilimo ir jo sukeltos samysio išdavoje patys iš Vilniaus pasitraukė. Vėliau jų dar buvo mėginta grįžti miestan, tačiau jau buvo per vėlu.

Karinis stebuklas? — klausia pats savęs atsiminimų autorius. Ne. Vilniaus sukilimo pasisekimo lėmė jo staigumas ir netikėtumas, tikslus ir, kaip pasirodė, labai teisingas sukilimo pradžios laiko parinkimas ir nustatymas. O svarbiausia — lietuvių sukilėlių greitas apsisprendimas, tvirtas ryžtas ir baimės nežinantis, jokių pavojų neatsižvelgiantis, tyro idealizmo ir gilaus patriotizmo vedamas jaunatviškas užsidegimas.

Stasys Žyngaila

**** *

1941 metų birželio 23 d. lietuvių sukilimo prieš Rusijos bolševikus šaknis yra 1940 m. birželio 15 d. kai Sovietų Rusijos kariuomenės gausūs daliniai, įsiveržę į nepriklausomą Lietuvą, pradėjo naikinti lietuvių tautą.

Tuo laiku — 1940 metais — buvau jaunas Vilniaus universiteto studentas. Apie komunistus-bolševikus labai nedaug nežinojau.

Nepriklausomoje Lietuvoje lietuviai nebuvo nu-teikiami prieš jokią tautą nei tautybę. Būdavo pasisakoma dėl Lenkijos okupuotojo Vilniaus su platomomis apylinkėmis, retkarčiais ir visai mažai dėl Vokietijos laikysenos atskirų Lietuvai turinčių priklausyti sričių. Bet ir tai nebuvo nustatyta prieš tą ar kitą tautą ar tautybę, bet tik prieš tam tikrą neigiamą veiksmą, padarytą lietuvių tautai.

Apie rusus-bolševikus iki to laiko nebuvau skaitęs ar girdėjęs ką nors neigiamo. Priešingai, dažnokai buvo primenama draugiška taikos sutartis, pasirašyta 1920 m. liepos 12 d. tarp Lietuvos respublikos ir Sovietų Rusijos Maskvoje, kurioje, tarp kitko, įrašyta, kad Sovietų Sąjunga pripažįsta Lietuvą nepriklausoma valstybe su visais teisinais šios sutarties įsipareigojimais ir šiuo pareiškia geru sau noru atsisakanti visų buvusių Rusijos teisių, bet kada turėtų į lietuvių tautą ir jos teritoriją.

Kad Lietuva nevaldė visų toje sutartyje nusiųtų žemių, būvo kaltinama Lenkija, 1920 metų spalio mėnesį sulaužiusi vos tik Suvalkų mieste pasirašytą taikos sutartį tarp Lietuvos ir Lenkijos, staugai ir klatingai puolusi Lietuvą, okupavusi apie trečdali Maskvos sutartimi Lietuvai pripažintosios teritorijos. Buvo girdėti nuomonių, kad Sovietų Sąjunga tuoj grąžintų tas žemes Lietuvai, jei tik galėtų.

Nesidomėjau politika. Man atrodė, kad Sovietų Rusija nepažeidė tos sutarties, kurią Lietuva ne kartą savo duomenyse vartojo. Tada man, idealistiškai į gyvenimą žiūrinčiam, atrodė, kad Sovietų Rusija netrukdyt Lietuvai. Maniau, kad kaip ji galėtų trukdyti, jei net neturėjo tiesioginės sienos su nepriklausoma Lietuva...

Ir kai 1940 m. birželio 15 d. mūsų puikiosios sostinės Vilniaus gatvėmis pamačiau triukšmingai riedančius rusų-bolševikų tankus, man suspaudė širdį. Pamaniau, kad per gerai buvau galvojęs apie rusus-bolševikus.

Tylus stovėjau Gedimino gatvėje Vilniuje, liūdnai žiūrėdamas į barškančius, tarškančius, žviegiančius rusų tankus.

Gatvėse nedaug lietuvių, o ir tie buvo liūdni, tykūs. „Kas dabar bus?“ — vieni kitus klausinėjo. Nesidžiaugė nei lenkai. Gerai prisimenu, džiaugsmingai rusiškai šūkavo kai kurie žydai, rusų tankistams duodami gėlių, mosuodami, šaukdami „ura, ura“... Stebėjaisi, nes nemaža žydų buvo prie pini-go, o bolševikai kaip tik pirmiausia čiumpa turtin-gesnius ir veiklesnius.

Kiek pastovėjęs Gedimino gatvėje, patraukiau į savo kambarį Žygimanto gatvėje, netoli miesto cent-ro, o kambario langas buvo į tamsoką vandenį te-betekančią, mūsų dainose linksniuojamąją Nerį.

Parėjau, užsirašinau, kritau į lovą ir apsvėriau lietuviško skausmo ašaromis. Nerimau, gniaužiau kumštis iš pykčio ir bejėgiškumo. Tarsi jutau, kad

nuo dabar prasidės skausmai didesni už skausmus, vargai didesni už vargus, nužmoginimas ir gyvulinimas visų lietuvių, malimas rusiško ir mongoliško kom-unizmo. (Tankuose mačiau daug mongoliškų veidų).

Tada nežinojau, kad Lietuvos ir lietuvių parda-vimas, baisėnis už baltųjų vergų prekybą, buvo sutar-tas ir pasirašytas bolševikinės Rusijos ir hitlerinės Vokietijos 1939 m. rugpjūčio 23 d. ir rugsėjo 28 d. Tada jokių teisių į Lietuvą neturinti Vokietija par-davė dalį Lietuvos Sovietų Rusijai už 7.500.000 aukso dolerių, arba už 31.500.000 reichsmarkių. Baltvergiškam tą dviejų valstybių prekyvimi lietu-viais aptarti tikrų Jono Girdžiaus-Klausučio pasaky-mas jo knygoje „Raudonieji viduramžiai“... „žmonės ne žvėrys. Neužgauliokime džiunglių gyvulėlių“.

BOLŠEVIKAI RUSAI SUORGANIZAVO LIETUVIUS PRIEŠ SAVE

Lietuvoje pasiautėję vos apie 12 mėnesių, bol-ševikai rusai sugebėjo pasibaigėtinai apiplėšti, nu-alinti, nusiaubti Lietuvą, prieš save nuteikti, sukelti beveik visus lietuvius. Visi laukė progos atsisteisti su komunistais.

Rusiškai komunistinis terorizmas siautėjo visur. Jų samdyti šnipai-išgamos ir negeresni atvežtieji kolo-nistai rusai, daug vietinių žydų draskė, ardė, griovė beveik visa, kas brangi lietuviams, lietuvių tautai, nuožmiai visur stengdamiesi paskleisti vieni kitais nepasitikėjimą, baimę, veidmainiavimą, klaidą, melą, melą ir melą. Šalia to puoselėjo rusiškai vergišką terorą, plaunamą vis papildomai pilamomis melo srutomis, patepant gyvu krauju, sugyvuėjusius rusiškai komunistiniams bolševikiniams okupantams šaukiant tariamam darbo žmonių lygybės ūkiui.

Visoje lietuvių tautoje, išskyrus saujelę išgamų ar apkvatusių, stelbėsi pogrindžio nuotaikos. Kad ir kaip persekiojant ir bauginant, susidarė lietuviška pogrindžio spauda. Ir kai 1941 m. birželio mėnesį rusai pradėjo masiškai suiminti nieko nekaltus lie-tuvius (buvo suimami ir kitų tautybių žmonės), juos bolševikiniu žiaurumu (kaip sakėme, neužgaulioki-me gyvulių, nevadinkime švelniais gyvulių vardais rusiškų bolševikų) ėmė grūsti į gyvulinius vagonus, kur be vandens, be maisto, be būtinųjų gamtos rei-ka-lams atlikti vietų, — lietuvių pamatuotam pyk-čiui ir kerštiui nusakyti pritrūko tinkamų žodžių.

Tada daug mano, kaip beveik ir visų lietuvių, artimųjų rusai čekistai sugaudė, kai kuriuos net die-nos metu. Mano vieną bendradarbę rusai čekistai išsivedė iš darbovietės. Jų sunkvežimis su daugiau nelaimingųjų laukė gatvėje, saugomas kitų ginkluo-tų čekistų rusų baissiosios policijos, kuri dabar jau kitaip vadinama.

Nelaimingai sumitieji, iškart nesusipėti išvežti, dieną kitą būdavo laikomi netoli Vilniaus esančioje didelėje geležinkelio susikirtimo vietoje Naujoje Vilnioje. Į ten daug dar nesugaudytų važiuodavo pasižiūrėti, įsitikinti savo akimis ir nuvežti nelai-mingiesiems bent mažų dovanėlių.

Ir aš susirinkau savo kuklių studentiškų su-taupų daiktelių — maisto, vaistų, pieštukų, popie-rius. Įsidėjau maldaknygę, mažų lietuviškų knygų-čių. Su pilnu portfeliu ir mažu ryšulėliu išskubėjau į Naują Vilnią.

Bus daugiau.

MOKYKLOS REKALAMS
PAREMTI VAKARAS

Tėvų Komitetas š.m. spalio mėn. 25 dieną ruošia labai puikų linksma vakarį visai Londono ir artimųjų apylinkių visuomenei. Linksma vakaris bus Londono lietuvių parapijos salėje, 1414 Dundas street West. Pradžią 7.30 vakare.

Mėninę vakaro dalį išpildys mūsų šauni "Baltijos" tautinių šokių grupė.

Lauktina visų gausaus atsilankymo.

L. E-tas

Londono "BALTIJOS" ansamblis atlieka "Rezginelės" šoki. Nuotrauka S. Kero.

ST. CATHARINES, ONT.

Graziai paminėta
Tautos šventė

Rugsėjo 20 d. L. Bendruomenės apylinkės valdyba su ruošė slovakų salėje Tautos šventės minėjimą. Jį pradėjo pirm. A. Setikas. Paskaitą skaitė PLB švietimo tarybos pirm. A. Rinkūnas. Savo paskaitoje jis tarp kitko pabrėžė, kad dabartinis Lietuvos okupantas rusas deda pastangas suskaldyti išeivijos lietuvių ir tuo būdu susilpninti jų tautinę ir politinę veiklą. Jis palietė ir santykiavimą su pavergtais lietuvių, išpėjo nesivaduoti vien jausmais, kad nepakenktume Lietuvos išlaisvinimui. Dalyviai paskaitininkui daug plojo.

Po paskaitos A. Rinkūnas iškėlė įvertinimo raštus ilgametėi šeštadieninė mokyklos mokytojai M. Tverzdienėi ir T. B. Mikalauskui, OFM.

Mėninę programą atliko Baltijos sambūris iš Londono. Jo chorui vadovavo kun. B. Pocevičius, o tautiniams šokiams — D. ir M. Chainauskai. Tautiniams šokiui grojo J. ir V. Valaičiai, chorui akomponavo Vida Petrašiūnaitė. R. Blyskytė deklamavo Binkio eilėraštį Gėlės iš šieno, broliai V. ir G. Repšiai grojo akordeonu.

LIETUVIŲ DIENOS
REIKALU

Jeigu kas yra gavęs žinių, kad Londonas atsiskaitė ar svyruoja dėl 16-tos lietuvių dienos rengimo, tautos žinios yra ne teisingos ir be jokio pagrindo. Tuojau po Hamiltono Lietuvių Dienos, einantis bendruomenės pirmininko pareigas Londono J. Aušrotas, sušaukė bendruomenės narių ir visų aktyvių organizacijų esančių ir buvusių pirmininkus ir taip vadinamąjį šeštadienį. Šis sekmelis vienbalsiai priėmė Krašto valdybos siūlymą su ruošti 16-tą Kanados lietuvių dieną Londone, per padėkos savaitę, 1970 m. Darbas jau yra pradėtas. Yra įvykę jau keturi posėdžiai, pasamdytos salės šokiams ir koncertui. Seimelis išsirinko jau visą eilę pareigūnų: pirmininkas Algis Eimantas, sportui tvarkyti E. Danilūnas, šeštadienio šokiams J. Butkus ir J. Aušrotas, finansams B. Misius, sekmadienio mėninę dalį paruošė M. Chainauskas, o akademinę E. Petrauskas. Taigi darbas eina pilnu tempu.

Per paskutinį posėdį, kuris įvyko spalio 8 d., M. Chainauskas pateikė provizorinį koncerto planą. Tai būtų lyg šūlas į kurį remsis tolimesni planai. Apie tai bus daugiau.

B. A.

Ottawa, Ont.

Šiais metais sukako inž. A. Paškevičiui 60 metų. Otaviškiai prisimindami inž. A. Paškevičiaus aktyvią veiklą Kanados Lietuvių Fondo įgaliotinio, prieš keletą mėnesių jį kukliai pagerbė Kanados sostinėje.

Prieš keletą dienų A. A. Tamošaičių sodyboje, Kingstone buvo susibūrę daugiau svečių iš Kanados ir Amerikos — prof. J. Puzinas su ponia iš Philadelphijos, inž. Tamošiūnas su šeima iš Rochesterio, L. Adomavičius su ponia iš Ottawos. Besidalindami lietuvių kultūros veiklos mintimis dail. A. Tamošaitis prisiminė inž. A. Paškevičiaus amžiaus sukaktį ir tąja proga iškėlė jam savo tapybos darbą — lietuvių sodybą. Svečiai palinkėjo suaktuvininkui ilgų metų ir sėkmingos veiklos lietuviybės srityje.

VAIKAS — TĖVŲ RŪPESTIS IR DŽIAUGSMAS

Nuotrauka tragiškai mirusio Vytauto Valaičiaus.

FOTOGRAFŲ DĖMESIUI!

Lietuvių Foto Archyvo skelbiamas spalvotų skaidrių ir nuotraukų konkursas eina prie galo. Fotografai neprisiuntę į

konkursą savo darbų dar gali tai atlikti, pasiūsdami savo geriausius darbus konkurso vedėjui A. Grigaičiui, 2081 Plain-

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

KAPITALAS VIRŠ TRIJŲ SU PUSE MILIJONO DOLERIŲ.
ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto.
VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.
Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenęs Kanadoje
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. — • — Telefonas LE 2-8723

MOKA IMA
5 1/2% už depozitus 8% už asmen. paskolas
6% už šėrus 8% už mortgicius
7% už 1 m. term. dep. ir 7 1/4% už 2 metus.
KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p. šeštadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Seštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

JUOZAS ŽIURINSKAS JAU 60 METŲ JAUNAS

Ir kas galėtų pasakyti, kad šitas jaunuolis J. Žiurinskas jau turi 60 metų? Jo akių žvalumas, jo tiesumas eisenos ir kada jis, eidamas pro šalį, padeda koją ant žemės, tai langai dreba. Pilnas energijos, žmogiškų jausmų, visada besišypsantis, o vis dėlto reikia sutikti su faktu, kad jis jau 60 metų jaunas.

Jis negimė ištaingiuose rūmuose, nei vystytas šilkuose, nei migdytas ilgus valandas, bet užtat jis gimė Dainavos šalyje. Jis gimė ošiaučių bei dainuojančių miškų karalystėje, jis gimė mėlynakių ežerų supamas, jis gimė ten, kur pavasarių pėmpė, pasikazojusi marškiniais, bėgdama per balas klausia ar "jūs esat gyvi, gyvi"? Jis gimė ten, kur Dūkijos miškų ošimas davė pradžią lietuviškom dainoms, jis gimė ten, kur ežerų bangavimas ir upių teiliukšiojimas davė pradžią dainų posmams. Jis gimė ten, kur vyturėlis žadina artoją rytmečiais ir lakštingala migdo išvatgusį dzūką vakarais. Jis gimė ten, kur gegutė padeda žmonėms apraudoti savo nedalias ir kur skausmus ir džiaugsmus dzūkas gali išreikšti dainomis.

Kada įėjau (kaipo garbės svečias) į J. Žiurinsko jau iš anksto pasirūpintą erdvią Prisiškėlimo Parapijos Parodų salę, nusėbav pamatęs tiek daug gražių svečių, gi mano palydovė Mrs. M. Richling (buvusi vokiečių operos solistė — dabar dirbanti slauge Wellesley ligoninėje), tuojau pastebėjo, kad ji esanti labai švarių žmonių kompanijoje. "Kas jis yra? generolas, profesorius, diplomatas?" — ji klausė, nes tiek daug žmonių (apie 135 dalyviai) ir visi taip puikiai atrodo.

Juozas Žiurinskas nėra turtuolis, kurio orlaiviai raizytų padangę, kurio laivai skrostų okeanų bangas, jis nėra apdovanotas nei ordiniais, nei meda-

lais, nei kryžiais, nei aukšniais, nei sidabriniais, nei skardiniais. Jo neatėjo sveikinti nei karaliai, nei karalienės, nei premjerai, bet užtat Juozas Žiurinskas užsitarnavo tikro žmogaus vardą, jis yra visokiausių lietuviškų organizacijų rėmėjas, aukotojas. Jis neklausia kokiu tu organizacijai priklausai, jam svarbiausia ar moki kalbėti lietuviškai. Jis geras ir draugiškas ir pagoniui ir katalikui, ir pravoslavui ir liuteronui, ir kapitalistui ir proletarui, jam lietuviškumas svarbesnis negu visi tautiniai susiskaldymai ar įsitikinimai. Lietuvis jam viskas. Bet turbūt teisingesnį, duosnesnį, paslaugesnį lietuvių reiktų ilgai ieškoti iki surastum tokį, kaip J. Žiurinskas. Štai kodėl prigūžėjo pilnutėlė prisikėlimo parodų salė žmonių: kunų, daktarų, tarnautojų prasčiokėlių netik iš Toronto visokių organizacijų vadovai ir draugai, bet net iš tolimes Čikagos, Montrealio, Wellando, St. Catharines ir kitur. Maistas buvo puikiasias, gėrimai skaniausi, svečiai linksminosi ir nieko nemokėjo, nes J. Žiurinskas, kaip visada, taip ir dabar, padarė viską sakydamas: "Aš nežaibokas, kad kas man kalėdotų. Aš rengiu, aš moku". Tai buvo jo garbingo ir ambicingo Dainavos šalies sūnaus pasirodymas.

Daugiau negaliu nieko jam linkėti, nes jis tokiame amžiuje atrodantis kaip jaunuolis 40-45 metų, bet aš esu tikras, kad jis dar už kito 60-ties metų, ne čia Toronte, bet ten, kur arti Avizienų, sėdėdamas vakaro prieblando su mergule ant tilto, uždainuos:

Vai Dziesvuliau, Dziesvulėliau,
Ar ant cylvto pasėdžėci,
Ar po ciltu pagulėci,
Bi cik graži merguzėlė — man viscik — ciek.

Dr. B. NAUJALIS

Kredito Kooperatyvo "Parama" Valdyba savo posėdyje nuarė nuo š.m. spalio mėn. 1 d. padaryti sekančius procentų pakeitimus:

Mokėti:
5 1/2% už depozitus,
6% už šėrus — numatoma,
7% už depozitus 1 m. terminu,
7 3/4% už depozitus 2 m. terminu.
Imti:
8% už asmenines paskolas,
8% už mortgicius.

Šis nutarimas padarytas atsižvelgiant į taupytojus ir derinant su šiuo metu esama krašto finansine padėtimi. Dėl smulkesnių informacijų prašom kreiptis į raštinę.

"Parama" Toronto Kredito Kooperatyvas

PRANEŠIMAS

Toronto VI. Putvio šaulių kuopos š.m. spalio 23 d. sekmadienį 2 v. p.p. virš "T. Ž." salėje įvyksta susirinkimas.

Tikslas aptarti kuopos 15 metų gyvavimo sukakties paminėjimą, kuris įvyks š.m. lapkričio 23 d. kartu su kuopos mėniniu parengimu. Bus prisiskaitinti priesaiką nedavę šauliai. Brolių ir sesių šaulių dalyvavimas būtinas.

Š.m. spalio 19 d. įvyko kuopos šaulių išvyka į Hamiltoną, svečiavosi pas Hamiltono mėsiziotus.

Kuopos Valdyba

Dr. B. NAUJALIS natūralaus gydymo sveikatos klinika (metus ilginę gydymo mokslą ir praktika atlieka įvairias ligonines) pilnai veikia ir priima pacientus nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. 460 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont., Tel. LE 3-8008.

Be to, kas neįsigijote lietuvių knibloje Dr. Naujalis išleistas knygos — kaip apsaugoti nuo širdies priepuolio, tai prisijuntus 2 dolerius gausite pastu knygelę "Pažink savo širdį ir padėk jai".

GREIČIAU... PIGIAU... GERIAU...

IR TIKRAI PADĖSITE SAVO ARTIMESIEMS

UŽSAKYDAMI SIUNTINI PER

BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 HACKNEY ROAD, LONDON, E.2. ENGLAND

Telephone: 01-739 8734

Šį rudeni siūlome 3 dovanų siuntinius sudarytus iš tokių dalykų, kas labiausiai reikalinga ir naudinga Lietuvoje.

RUDENINIS (1) 1969.

3 jarda vilnones veliūro medžiagos vyriškam arba moteriškam paltui, 3 1/2 jardo puikios kostiuminės angliskos vilnones medžiagos vyriškam arba moteriškam kostiumui, 2 jarda crimplene medžiagos puikiai suknėlei, vyriškas arba moteriškas aukštos rūšies megztukas, išeiginiai nailono marškiniai arba blusktai 1 pora vyriškų arba moteriškų kojinių (vilnones arba nailoninių), 20 geriausių rūšių cigarečių. Kaina \$ 100.

RUDENINIS (2) 1969.

Nailoninis itališkas vyriškas arba moteriškas lietaiškis, 3 1/2 jardo vilnones angliskos kostiuminės medžiagos, 2 1/2 jardo vilnones moteriškai suknėlei medžiagos, 1 gelėta arba ornamentais vilnones skarelė, 1 vyriškas arba moteriškas megztukas, 1 kaklaraištis arba dėžė šokoladinių saldinių, 2 šilkines arba nailonines skareles. Kaina \$ 100.

MAISTO SIUNTINYS 1969.

6 sv. geriausių kanadiškų miltų, 1/2 sv. arbatos, 1 sv. kakavos, 2 sv. ryžių, 1/2 sv. pipirų, 1/4 sv. bopkos lapų, 1/2 sv. geriamo šokolado, 1 deute nescafes, 2 sv. geriausių kiaušinių taukų, 1 dėžė šokoladinių saldinių. Kaina \$ 35.00.

• 1 kiekviena rūba siuntini galima dėti šiuos labai naudingus ir pageidaujamus dalykus Lietuvoje: Nailoniniai lietaiškiai \$11.00, geriausios rūšies vilnones skarelės \$5.00, nailonines kojines \$2.00, nailoniniai marškiniai \$9.00.

• Taip pat priimame užsakymus auto mašinoms, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, baldytuvams ir t.t.
• Musų sąskaitos suteikia Jums teisę gauti mokesčių mokėjimo sumažinimą.
• Kiekvieno siuntinio pristatymas yra garantuotas.

HAMILTON

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"

21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnas čekių pataravimas
Parduodame American Travelers čekius ir money orderius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas virš \$1,600,000.00

Darbo valandos:
Pirm. 9.30-5 v.p.p.
Antr. 9.30-5 v.p.p.
Treč. 9.30-5 v.p.p.
Ketv. 9.30-5 v.p.p.
Penkt. 9.30-8 v.p.p.
Šešt. 9-1 v.p.p.

MOKAME UŽ:

Depozitus	5%
Šėrus	5-5%
Už vienu metų indėlius	8%
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas iš	10%
Nekiln. turto paskolas iš	9%

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

HAMILTONO SKAUTAI

Hamiltono skautai, talkinin-
kaujant Rėmėjų Draugijai, ben-
dromis jėgomis ruošiasi at-
žymėti savo 20-ties darbo
metų jubiliejų.

Kaip viena iš pagrindinių
jaunimo organizacijų, per eilę
metų, skautai susilaukė gra-
žios paramos netik iš skautų
tėvų, bet ir iš pačios lietuvių
visuomenės. Ne paslaptis, kad
ir šio jubiliejaus paminėjimui
įgyvendinti, radosi gražūs pri-
tarimas, ypač skautų tėvelių
tarpe. Šia proga, norima išėti
kiek galima plačiau ir už skau-
tiškų ribų kviečiant ne vien
uniformuotus skautus, bet kiek
galima daugiau kitų organiza-
cijų narių. Tuo norima įrodyti,
kad skautams svarbu kiek-
vienas lietuvis, nežiūrint jo
ideologinių ar religinių įsiti-
kinimų.

Š. m. lapkričio 15 d. /šešta-
dienį/, Jaunimo Centro salė-
je, įvyks pagrindinis svečių
priėmimas ir pasilinksmini-
mas. Trumpais bruožais bus
perbėgtas per praėjusius 20 me-
tų. Pagerbt visi skautų rėmė-
jai, sudarę skautams sąlygas
ties metų gražiai egzistuoti.
Trumpoje meninėje programo-
je linksmoje formoje, bus pa-
rodyta skautai: praeityje, da-
bartyje ir ateityje. Šiam dar-
bui skautams talkininkauja
"Aukuro" v-vė dramos aktorė
E. Dauguvietytė-Kudabienė. Po
to, veiks bufetas, laimės sta-
liukai, naujo stiliaus loterija
ir orkestrui grojant bendri
šokiai.

Lapkričio 16 d. Aušros Var-
tų parapijos bažnyčioje iškil-
mingos pamaldos. Po to Jauni-
mo Centre iškilminga sueiga į
kuria kviečiama visi, iš arti ir
toli atvykę svečiai. Per šias
dvi dienas, norima susitikti vi-
sus, kurie vienas ar kitaip, 20-
ties metų bėgyje, bendradar-
biavo skautiškam-lietuviškam
darbe.

Šiai progai, Hamiltono lie-
tuvių "Širvintos" ir "Nemuno"
tuntai maloniai kviečia visus,
iš plačių apylinkių lietuvis,
rezervuoti laiką nuo kitų progų
ir dalyvaujant kartu, paruošti
draugišką kelią sekantiems
20-čiai metų, skautiškam-lie-
tuviškam darbe.

Minėjimo Informacija

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDZIAGĄ — sutraukiančią hemorojus

-- Tai yra ypatinga gydomoji
medžiaga, įrodžiusi galią su-
traukti hemorojus ir pataisyti
sugadintus audinius.

Pagarbės tyrimų institutas at-
rado nepaprastą gydomąją medži-
gą, sugebančią sutraukti hemorojus
be skausmo. Ji per kelias minutes
sumažina niežėjimą ir nepatogumus
bei pagreitina uždegimo pažeistu
audinio gijimą.

Visais tyrimo atvejais šveln-
jant skausmams įvykdo hemorojų
susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - rezul-
tatai būdavo toki nuostabūs, kad šis
pagerėjimas tesdavosi daugelį mė-
nesių.

To buvo pasiekta naudojant gydo-
mąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri
greitai padeda užgyti pažeistoms
celėms ir sužadina naujų audinių
augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti
tepalo bei lazdelės formose "Pre-
paration H" vardu. Prašykite viso
se vaistinėse. Pinigai bus gražinti
jei nebūsėte patenkinti.

LIETUVI DARBININKAI!

Jei Tamsta dirbi metalo ar medžio
dirbinių fabrike, tai Tamstos gami-
niai yra ne kas kita, kaip geometri-
nės figūros. Tokių darbų žiniai pa-
lengvina geometrijos žinijimas. Ne-
žinodamas geometrijos, Tamsta ne-
kuomet nebūsi nei meistras, nei for-
manas. Tai kodėl nesusipažinti su
geometrija? Mokytiis niekuomet ne-
velu.

Per šešias pamokas (raštu) Tam-
stai suteiksiu geometrinės žinios, ku-
rios praktiškai Tamstai reikalingos,
navigindamas Tamstos aksiomo-
mis ir teoremais.

Viena pamoka 2 dol. 50 centų, tai-
gi už 15 dolerių Tamsta įgisys ži-
nojimą, kurį mokiniai mokyklose, pa-
prastai įsisvoja per dvejus metus.

S. Kriaučiūnas
38, Prospect Hill,
Swinford, Wilts,
England.

***** P. PRANEŠIMAS *****

Hamiltono lietuvių dramos
grupė Aukuras atidarė 1969-70

metų sezoną. Numatyta šiais
metais įjungti kuo daugiau jau-
nimo. Norintieji įstoti prašau
kreiptis pas Aukuro režisorę
E. Kudabienę, telef. FU 91797.
Dar šiais metais lapkričio 29 d.
Aukuras su parapijos choru ir
tautinių šokių grupe Gyvataru
suvaidins Velickos "Vasaros
vėjas" Tautos Fondo baliuje.
Taip pat yra užkviesti pasiro-
dyti Londone. Nauja premjera
komedija numatyta pastatyti
1970 m. sausio mėn. Be to Au-
kuras ruošis didelei šventei 20
metų jubilėjui.

Visais Aukurą liečiančiais
reikalais prašau kreiptis pas
Aukuro administratorių K.
Mikšį, 18 Barton Str. W., Ha-
milton. Tel. JA 98593.

MONTREAL

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS

ŠEŠTADIENIS PER

CEMB

STOTI

BANGA 1410, 10:00 VALANDĄ VAKARO

TEL. 669-8834.

Programos vedėjas L. Stankevičius

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

601 St. John Road

TEL. 695-3883

POINTE CLAIRE, QUE.

(M. RUTKAUSKO)

- Atliekame probėgimo ir kapitalinio auto-mašinų darbus.
- Taip pat patarnavimas gazolinu, alyva, padangomis ir kt.
- Tikrai keliolika minučių iš Montrelio greitkelio Nr. 40 arbu ir 20. Atvažiuo neapsiriksitel.

LaSalle Radio Taxi

Savininkas Alfonsas Viskantas.

SKAMBINKITE,

iš visų vietų LaSalleje.

TEL. 366-8300

SPECIALIOS KAINOS:

- Krikštynoms, vestuvėms ir laidotuvėms.
- Į tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietas.

-- visos 24 valandos.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

TEL: garažo 366-0500
namų - 366-4202

TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.

7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q.

SAY. G. DESROCHERS.

(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

TEL. 769-2941.

239 FOURTH AVENUE

(at Wellington St.)

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus
drabužius. Siuvu naujus, pagal užsaky-
mus, vyriškus paltus, kostiumus ir kel-
nes. Aukštos kokybės medžiagos.

Windsor

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q.

Tel. 768-6679.

Windsor yra moderni valyklė, turinti 20 me-
tų patirtį šiam darbe. Turinti naujai įrengtą
moderniausia drabužių apsaugą (storage)
ir greitą patarnavimą.

Savininkai: A. Kersys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

Baltic Woodwork Co.

TEL. 366-3884

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUCIULIS

547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.

Daromos įvairios durys, langai, vir-
tuves kabinetai ir kiti įvairūs medžio
dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC.

TEL. 366-6941

BOIS DE CONSTRUCTION

BUILDING MATERIALS

7682 BLVD. CHAMPLAIN

coin Bième Ave., LaSalle

(VAIRI MEDŽIO STATYBINE MEDŽIAGA:

Durys, langų remai. Izoliacija, Ten - Test,

Masonite, statybinis popieris, cemento,

B.P. išdirbiniai, cementas ir kt.

KELEIVIS

536 Broadway,

So. Boston, Mass.

02127 USA.

Aišku, esate girdeję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-
sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta ska-
tyti. Kodėl?

Todel, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės ra-
šyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinę
Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą varda-
rą ir pasitikejimą.

Keleivis duoda ir teisingų patarimų, jame rasite gražių ap-
sakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterių skyrių. Prenumerata
tik \$5.00.

Jau galima gauti --- 1969 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SĖJA

Tautinės, demokratines minties mėnesinis lietuvių laikraštis.
Laidžia Varpininkų leidinių fondas.

Redaktorius Grožvydas Lazauskas.

Administracijos adresas: Juozas Urbelis

1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.

Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

KANADOS LIETUVIŲ SKAUTŲ SUVAŽIAVIMAS

Spalio 11 d. Hamiltone turė-
jome Kanados rajono vyr. skau-
čių, skautų vyčių ir vadovų-
ių suvažiavimą, į kurį atvyko ir
nemažas būrys Detroito skau-
tų.

Suvažiavimą atidarė s. D.
Jutauskienė ir pakvietė rajo-
no vadą v. s. L. Eimantą suva-
žiavimą pasveikinti. Po prela-
to Tadarausko paskaitytos in-
vokacijos sekė s. I. Gražytės
paskaita apie šių dienų jauni-
mo etiką ir moralę. Paskaita
buvo aktuali, įdomi, liečianti
ties jaunesnius tiek vyresnius
besisukančius šių dienų chaos-
siniam, permelyg greitame gy-
venime. Problema tarp kartų,
kuri egzistuoja tiek šeimyni-
niam tiek organizaciniame
gyvenime buvo pristatyta pa-
teiktant giliai išmąstytas prie-
žastis. Visados egzistavusi
problema šiandien yra daug aš-
tresnė dėl per greitai besikei-
čiančių formų, dėl pasikeitęs-
ios vertybių skalės ir dėl
skirtingų visuomenės reikala-
vimų. Šių dienų jaunimui rūpi-
mos vertybės kaip ieškojimas
tiesumo ir atvirumo, eksperimen-
tacijai palinkimas, tole-
rancija, individualizmas ir in-
ternacionalizmas buvo nagrinė-
jami duodant daug pavyzdžių,
liečią plačiąją ir mūsų speci-
finę lietuviškąją bendruomenę.
Po paskaitos buvo pasidalinta
trimis grupėmis, kurios pa-
tiektas mintis atskirai disku-
tavo. Grupių moderatoriai buvo
S. Chainauskaitė, B. Paliulytė
ir s. Chainauskas.

Po pietų sekė jaunimo sim-
poziumas "Jei aš būčiau kom-
petetingose pareigose, ką aš
inėčiau į lietuvių skautų veik-
lą". Jame dalyvavo Bernadeta
Kuncevičiūtė iš Montrelio,
Birutė Stukaitė iš Hamiltono ir
Egidijus Petrušaitis iš Toron-
to; moderavo ps. Aldona Vo-
lungytė. Kuncevičiūtė siūlė
daug ką išmesti iš skautų pro-
gramos ir iš organizacijos pa-
daryti socialinį klubą. Petru-
šaitis apibūdino, koks skautų
vadas turėtų būti, o Stukaitė
siūlė mažas reformas, kurios
beigi jau ir dabar egzistuoja.
Diskusijos buvo labai gyvos ir
bendrai rodė daugumos nepa-
sitenklinimą senom, laiko dva-
siai neatitinkančiom progra-
mom, per daug didelių visuo-
menės reikalavimų ir kai ku-

Kanados lietuvių skautų rajono
vadeivė Juratė Tanner kairėje, vie-
pokalbio metu su p. J. Kęsgailiene.

rių vyresnių skautų vadų spau-
dimu iškilmingom, didžiulėm
sueigom ir paradam., kermo-
šių ruošimas ir užmירšimui
gerojo darbo. Iš diskusijose
kilusių minčių buvo surašyta
trumpa rezoliucija, kuri bus
pasiųsta visiems Kanados vie-
netams, kad jie, remiantis ja,
pasvarstytų iškeltas proble-
mas giliau ir pasiųstų jas
aukštesniems organams.

Po kavos ir pertraukos su-
eigas turėjo atskirai Sėsėrijos
ir Brolijos vienetai. Sekantis
suvažiavimas ar trumpa sto-
vykla nutaria ruošti tik tikiu
atveju, jei vienos kurios vieto-
vės vyr. skautės ir vyčiai pa-
tys užsiangažuotų toki suva-
žiavimą suruošti. Suvažiavi-
mui pasikeisdami vadovavo
rajone vadeivė ir vadeiva s. J.
Tanner ir s. K. Batūra. Ilgos
dienos diskusijos baigėsi lau-
žu jaunimui.

Kalbant apie gerąjį darbą,
ačiū rengėjams Hamiltonie-
čiams, o ypač s. Danutei Gu-
tauskienei, ps. Aldonai Volun-
gytei ir trim sesėm mėlynšlip-
sėm, kurios visą dieną pralei-

do virtuvė šalia salės virda-
mos ir mus maitindamos. Jos
savo gerąjį darbą atliko.
Kanados rajono vadeivė.

MONTREALIO LIET. ŠEŠT.

MOKYKLA

Mokykla veikia pilnomoje.
Mokyklos vedėja yra Joana
Blauzdžiūnienė. Skyrių moky-
tojai yra šie: parengiamoji -
J. Baltuonienė, 1-E. Navikėnienė
2 - M. Verbylienė, 3-G. Gedvi-
lienė, 4-J. Blauzdžiūnienė, 5-
5-M. Malcienė, 6-S. Ališaus-
kienė. Skyriuose 7-8-9 /litu-
anistiniai kursai/ yra šie da-
lykų dėstytojai: istorijos R.
Otto, geografijos-S. Baršaus-
kas, liet. kalbos-ses. J. Saulai-
tytė, liet. literatūros-M. Jony-
nienė. Tautinių šokių moki-
na H. Lapinienė. Tikybą-abiejų
parapijų klebonai - kun. F. Ju-
cevičius ir kun. L. Zaremba.
Jiems negalint pavaduoti ses.
Margarita. Viso yra užsire-
gistravę 114 mokinių. Tikimės
dar, kad šis skaitčius padidės.
Seminaras veikia tose pačiose
patalpose kas antrą šeštadie-
nį, vad. N. Gražytė. Yra užsi-
siregistravę 15 klausytojų.

Nauji mokslo vadovėliai yra
jau gauti ir bus įteikti moki-
nims. Tėvelius prašome
įduoti pinigus per vaikus sky-
riaus mokytojai.

Mėtinis mokinių tėvų susi-
rinkimas yra šaukiamas spa-
lio mėn. 26 d. sekmadienį, Auš-
ros Vartų parapijos salėje po
10 val. mišių. Kvietimai ir die-
notvarkė bus iš anksto išda-
linti tėvams per mokinius.
Prašome visus tėvus kuo
skaitlingiau dalyvauti, nes bus
daromi svarbūs nutarimai.

Tėvų Komitetas

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ŽILAS

JIB

JIB vartojo 16 savaičių

pusę metų

vienus metus

Fotografijos rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina
pleiskaną, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, grąžina natu-
ralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS užtikrintai. JIB 8 uncijų
bonka - \$5.50. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite JIB labo-
ratorijos atstovybės Kanadoje adresu:

JIB Laboratorija, 2498 Dougall Ave, Windsor, 12. Ont.

JOE'S BUTCHER & GROCERY

LAURINAITIS JUOZAS

TEL: 524-0209

1918 Frontenac Street, Montreal, P.Q.

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

7635, BOUL. LASALLE

LASALLE, QUÉBEC

TEL. 366-7818

- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION
- DODGE

LAURENT DAIGNEAULT

Président

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktoriaus

• Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai

• Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai

• Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE
LASALLE

366-0330

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8771.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVES MAZAMECIAMS

IVAIROS PROGOS

T. Laurinaitis

A.B.C.

SIUNTINIŲ
AGENTŪRA

3891 St. Lawrence Blvd.

Montreal 18, P.Q.

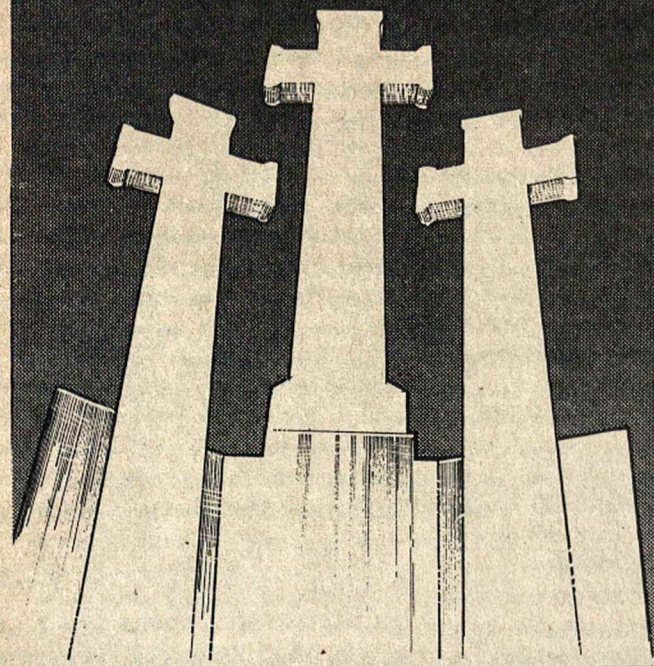
Tel. 614-9098

DĖMESIO!

ABC kviečia visus klientus agentūron apsilankyti asmeniškai, nes vietoje bus
lengviau paaiškinti naujosius maito mokesčius. Už maisto siuntinius maitas lieka
tas pats.

A.B.C.

MONTREALIO AUŠROS VARTŲ CHORAS DAINUOJA

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS CHORO PLOKŠTELĖS BELAUKIANT

Po visokių netikėtumų ir istrigimų, kurie ją buvo užpuolę, štai lapkričio mėnesio 1 dienos vakarą pasirodys pas mus plokštelė ir bus "pakrikštyta".

Šiose iškilnėse choras koncertuos ir prabils į jus poetas Henrikas Nagys. Prabils kūmos ir klebonas, prie jų prisidės ir dūdoriai, kurie išjudins per ceremonijas aptirpusius sąnarius.

Tad noriu pabūti kviesliu ir prabilti visų choristų vardu. Jie norėtų, kad ir jūs ateitumėte į šį iškilmingą vakarą ir pasidžiaugtumėte kartu su jais. Nes jau pirmą kartą šioje kolonijoje yra išleidžiama tokio žanro plokštelė. Nors mūsų kolonija yra mažesnė skaičiumi ir judrumu už kitas, bet tvirtų ir pasižventusių menui choristų dėka buvo padarytas tas istorinis žingsnis ir su šia plokštele jie išeina, tikra to žodžio prasme, už savo parapijos ir miesto ribų!

Neapsirinku pasakydamas, kad šiai kolonijai jie buvo ir yra tas šviesos žibintas, kurs pajėgia išblaškyti nuobodžią kasdienybę, įneša gaivumo ir neleidžia mums paskęsti svetimų jūroje.

Bet nepamirškime, kad turime juos remti, o ypatingai šioje jų didžiulėje šventėje, nes jie negali dainuoti tuščiai auditorijai.

Tad būkime šį kartą su jais ir ta pačia proga išsilykime ką tik išleistą choro plokštelę!

Kvieslys

• Mirė Ona Plečkaitienė, kuri gyveno pas savo dukterį - Barisus prie Iberville, P.Q.

• Susirgė: Ona Vieraitienė, Jul. Jukonienė, Step. Kešgaila, Kazys Martinėnas, J. Juškevičius. Martinėnas yra gerokai apdegęs nuo elektros srovės, betaisant sustojusį keltuvą Vytauto klube.

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

NAUJOS

TAUPOMOSIOS SĄSKAITOS IŠ

6.5%

Mėnesinis palūkanų skaičiavimas ir prirašymas, laisvas pinigų išėmimas, bet be čekių rašymo privilegijos.

Šv. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

Rugsėjo 27 d. parapijos salėje įvyko pirmas rudenio rengimas, grybų vakarieni koncertas.

Meninę programą išpildė solistė Genė Čapkauskienė, akompanuojant p. M.D. Roch. Pirmoji dalis susidėjo iš liaudies dainų, antroji iš operų arijų.

Po kiekvienos dainos solistė susilaukė karštų plojimų.

Vakarieniės metu klebonas dėkojo visiems už gausų atsilankymą.

Atsilankusieji buvo labai patenkinti programa ir skaniais sumanių šeiminių valgių.

Truputį buvo sugadinta šokių mėgėjų nuotaika, nes šokiams grojo tik vargonų muzika, o ne kaip įprasta - orkestras.

Vakarieniė - koncertas davė 616 dol. pelno.

• Spalio mėn. 24-25-26 dienomis įvyks parapijos bazaras.

Klebonas prašo visų parapijiečių, laiku grąžinti bilietų knygutes. Beto, visikiek ir kuo galime, turime prisidėti prie bazaro pasisekimo, nes tai yra parapijos didžiausias pajamų šaltinis. Ypatingai šiemet mūsų parapija turėjo daug išlaidų ir dar jos nesibaigia. Atsirado nenumatytų ir reikalingų darbų.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BALIUS ĮVYKS 1970 m. vasario mėn. 7 d.

Prieš porą savaitių, pradėta bažnyčios pamatų remontas /nes vanduo veržiasi į salę/. Šį darbą vykdo, kaip ir ankščiau kitus t.y. bažnyčios dažymą, salės atnaujinimą - lietuviai.

Kaip teko matyti šis darbas yra vykdomas su dideliu stropumu ir sąžiningumu.

• Užpereitą sekmadienį t.y. spalio mėn. 5 d. pradėjo giedoti parapijos chorai 10 ir 11 val. pamaldų metu.

Klebonas nuoširdžiai kviečia visus, kas turi gerą balsą ir klausą, įsijungti į chorų eiles. Kuomet chorai turės daugiau choristų, jie bus stipresni ir jų giesmės mūsų bažnyčioje, tikrai skambės daug gražiau.

Parapijos choras yra parapijos pasididžiavimas.

• Šią savaitę klebonas lanko Rosemount - nuo Vio ir rytus iki Lacordair gatvių gyvenančius parapijiečius.

• Užpereito sekmadienio rinkliava: \$150.30

K.A.

• Juozas Kupris sirgo ir net turėjo kelias operacijas, bet jau dabar yra sveikstantis namuose.

APYLINKĖS RINKIMŲ REIKALU

Kaip jau buvo pranešta ankščiau, šiuo primename jog Montrealio apylinkės, naujam seimeliui sudaryti, rinkimų data yra lapkričio 23-oji diena.

Kandidatų verbavimas vyksta ir visus bendruomenės narius kviečiame į šį reikalą atkreipti rimtą dėmesį, tiek renkant ir pasiūlant šiam reikalui kandidatus, tiek prisidedant skaitlingu balsavimu rinkimų dieną.

Jau yra sudaryta sekanti rinkimų komisija:

Jonelis Albertas, Staškevičius Bronius, Drešeris Vladas, Dalmotas Jonas, Šeidys Jonas, Kuzaitis Stasys.

Daugiau informacijos šiuo reikalu sekite sekančiuose NL numeriuose.

KLB Montrealio A-kės V-ba

DLK VYTAUTO KLUBO pašalpinės draugijos vakarieniė lapkričio mėn. 22 d.

• Nominacinis šerinkinių susirinkimas lapkričio mėn. 23 d. 2 val. po pietų.

Klubo Valdyba.

• Pranas Sušinskas iš Kalifornijos, (anksčiau gyvenęs Montrealyje) svečiavosi pas savo gerus pažįstamus. Jis sustojė Montrealyje grįždamas iš Lietuvos. Jo žmona ir vaikai gyvena Lietuvoje.

• Inž. J. Danys iš Ottawos, lankydamasis Montrealyje aplankė NL redakciją.

PLOKŠTELĖS KRIKŠTYNŲ BALIUS

lapkričio mėn. 1 d. 7 val. vak. Aušros Vartų parapijos salėje.

Programoje: Krikščynos ir kūmų žodis, dr. H. Nagio žodis, Choro koncertas, gera vakarieniė ir šokiai.

Įėjimas: \$2.50, moksleiviams - \$1.00.

A.V. parapijos Choras.

THE TAILOR SHOP -- LASLLE SHOE STORE

10%

Antanas Kazlauskas, atstovas šioje krautuveje

Nuolaida nuo sulgytos kainos iki lapkričio mėn. 4 d, kas pirsks avalinę ir drabužius, atsinešdamas šį kuponą.

7652 Centrale Street, LaSalle.
Tel. 366-6521.

KRISTAUS KARALIAUS MINĖJIMAS

Montrealio lietuviai moksleiviai ateitininkai spalio mėn. 26 d. šį sekmadienį ruošia Kristaus karaliaus minėjimą Nek. Pr. Marijos seserų patalpose, tuoj pat po 11 val. pamaldų. Visi moksleiviai ir jaunučiai uniformuoti renkasi 11 val. į Aušros Vartų bažnyčia. Šv. Mišias laikys moksleivių dviasios vad. klebonas T. L. Zaremba, S.J. už mirusius ateitininkus. Montrealio studentai kviečiami dalyvauti pamaldose ir minėjime, kur moksleiviai atliks meninę programą. Visi sendraugiai ir visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti ir pagerbti mūsų Tvėrėją - Karalių.

Moksleiviai Ateitininkai.

• Juze Mikalajūnienė sirgo ir gulėjo Royal Victoria ligoninėje.

APDRAUDA = REIKALUI

DAŽNAI SUTINKAMAS REIŠKINYS, KAD
APDRAUDA BUVO NEPAKANKAMA,

BLOGIAUSIA, KAD TAI PAAIŠKĖJA JAU
NELAIMEI ATSTITIKUS.

AUTOMOBILIŲ APDRAUDOJE YRA SVARBU
TURĖTI DIDESNĖ SUMĄ UŽ JŪSŲ
ATSAKOMYBĖ (Liability).

Pav., \$200,000 sumai kainos lyginant su kaina \$100,000
suma, daugumoje atvejų yra skirtumas tik keli doleriai
metus.

NAMŲ APDRAUDOJE YRA SVARBU TURĖTI
DIDESNĖ SUMĄ UŽ JŪSŲ ATSAKOMYBĖ ---
(Public & Personal Liability).

Pav., -- \$100,000 sumai kainos skirtumas, lyginant su kaina
10,000 -- \$25,000 sumai, daugumoje atvejų yra tik keli doleriai
3 metus.

Ši informacija visuomenei yra pateikiama:

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Chartered Insurance Brokers

Tel. 722-3545.

DR. A. S. POPIERAITIS

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

CHIRURGINĖ PRAKTIKA

KREIPTIS TEL. 931-3275.

SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.
(kampus St. Andre).
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

Dantų gydytojas

1440 St. Catherine Street W.
Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENE

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

Suite 205

J.P. Miller, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

• Siuvu ir parduodu
• Taisau ir remeliuoju
• Vasaros laike saugojimas
(Storage)

6396 Bannantyne Verdun, Montreal

Tel. 767-6183.

ADRESAS: 1465 De Seve Street

Montreal 205, Que.

TEL. 766-5827.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:

EINAMASIS 5-tas 5.0%
SERUS (numatyta) 5.5%
TERM.IND. 1 metams 7.25%
TERM.IND. 2 " 7.75%
TERM.IND. 3 " 7.75%

Nemokamas gyvybės draudimas
iki \$2,000 šerų sumos.

DUODA PASKOLAS:

ASMENINES iš 9%
NEKILN. TURTO iš 9%
iskaitant gyvybės apdraudą
iki \$10,000.

JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki
termino lieka senomis palūkanomis
(pradedant 6.5%).

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd. DRAUDIMO AGENTŪRA 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal, 409,

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B. 727-3120

Arvydas RUDZEVIČIUS, A.I.B. NAMU: 271-5758

KOMERCINIO, PRIVATAUSTURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS

Keating FORD Sales Limited

TEL. 769-8831

USED CARS

1 year guarantee

Kreipkitės į

LEO GURECKAS

Sales Manager's Assistant

Keating Ford Lietuvių atstov

769-8831.

Tel: namų 366-2548

